

TŪKSTANČIUI SUSKRENDANT NEI AUDRA, NEI GIEDRA 7 DIENOS

APSIŠAUDYMO PASEKMĖS

Nepriklausomoje Lietuvoje buvo pagarsėjęs vieno augšto rango kariškio pasakymas: — „Žmogus be karo mokslo ir be religijos — k...“

Tremtyje šį posakį galime išsiversti, kad lietuviai, nepriklausę jokiai organizacijai, vertas to paties apibūdinimo.

Tremties gyvenimo patirtis rodo, kad didžiausią procentą nubyrėjimo nuo lietuvių rasime tose kolonijose, kur tiek senoji emigracija, tiek naujieji išeiviai, nesugebėjo susikurti ir koki nors vienetą, i kokią nors lietuvišką organizaciją. Jei lietuviai išeiviai turėjo savo parapiją, jie turėjo draugijas, klubus, ratelius, jie įveikė savo vaikų ir anūkių širdyse išlaikyti neišblėsusią lietuvių ugnelę. Kur jokių lietuviškų organizacijų nebuvo, ten nebeliko lietuvių nė pėdsako, ten jie sutirpo lyg sniegas pavasarį svertimųjų jūroje.

Maždaug prieš aštuoneris metus, kai lietuviai atvyko i šį kraštą, jie susibūrė i organizaciją, pasivadinusią Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga, nepaisydami nei savo politinių pažiūrų, religijos išsilavinimo, pasiryžę bendromis jėgomis siekti to tikslo, kuris kiekvienam lietuviui žinomas.

Aštuoneri metai žmogaus gyvenime yra gana ilgas laiko tarpas. Nedaug kas tikėjosi, steigiant šią organizaciją, kad jam teks čia išgyventi aštuoneris metus. Tačiau visa tai ne nuo mūsų priklausė ir priklauso. Lygiai kaip prieš aštuoneris metus negalėjome žinoti, kiek ilgai teks laukti sugrįžimo, lygiai taip pat nežinome ir šiandien. Esamoji politinė padėtis rodo, kad negalime spekuliuoti trumpomis distancijomis, o turime ruoštis taip, lyg mums tektų ir dar aštuoneris metus laukti išsilaisvinimo nuo didžiosios vergijos, paglemžusios valstybės ir tautos.

Bet grįžkime i savo vidaus vandenį — prie DBLS reikalų. Kaip ir kiekviena troba, taip ir mūsų šio krašto lietuvių organizacija turi i turėjo dūmų ir giedrų prošausių. Kalbant apie dūmus, iš karto reikia pasakyti, kad, palyginus su visomis emigracijose veikiančiomis lietuvių organizacijomis, mūsų Sąjunga ju turėjo mažiausia. Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiais metais, kita savaitė įvyksta Suvažiavimas, tiktuos, pravedins tuos, vadinamuosius dūmus.

Dažnas Sąjungos narys, o dar dažniau „kandidatas“, drebtelėja: — kam namai toli Sąjunga, jei ji nieko neduoda! Iš tikrųjų, atrodo, kad toji Sąjunga nedaug duoda, jei žiūrime iš toliau, jei nepagalvojame, neįsiginame. Pažvelkime, ką mes, tos Sąjungos dėka turime.

Lietuvių namai Londone yra Sąjungos narių pastangomis, jų pinigais įgyti. Gaila, Lietuvių Namų administracija, gal ne tiek dėl neįvertinimo, kiek dėl neturėjimo žmonių, nevedė nuo pat Namų įsigijimo dienos specialaus dienoraščio, i kurį būtų surašomi lietuviai, atvykę iš Namus, vienokios ar kitokios pagalbos reikalingi. Tai būtų dokumentas, kuris nustebintų ne vieną narį. Keturiasdešimties mėnesių bėgyje šiu eilučių autoriui teko matyti, kiek lietuvių perėjo per šiuos Namus, kiek čia rado pastogę ir prieglaudą, ne tie, kurie galėjo užsimokėti, sveikieji, bet tie nelaimingieji, kuriems visos kitos durys buvo užtrenktos. Trumpame straipsnyje neįmanu apžvelgti Lietuvių Namų reikšmės mūsų organizacijai, tačiau jie šio krašto lietuvių gyvenime yra bendruomenės židynys ir džiugu, kad jis, nors didžiųjų pesimistų nuogastavimui neįgytas trims tūkstantams metų, žymiai padidėjo, prasiplėtė i lietuvių vardui nedaro gėdos. Suvažiavimas atvykę atstovai galės patys tuo įsitikinti i savo vertinimus parvežti nariams, gyvenantiems visame krašte.

Per septyneris praėjusias Suvažiavimus daug prakaisto ir žodžių išliedavo atstovai, sprendimai, kalkuliudami, skaičiuodami, kaip išbristi iš bėdos, kurią metus i metų atnešdavo Sąjungos leidžiamas savaitraštis. Jaučio odoje nesurašytume pasilaukusių i sprendimų, tačiau, suvažiavimui išsiskirsčius, laikraščio leidimas atnešdavo sekantiam suvažiavimui ūgtelėjusias rūpesčius. Šiais metais didžiąja dalimi i šią naštą išnešė Lietuvių Namų B-vė, turėdama savo spaustuve, kuri pirmąsias dienas pradėjo su rieškučiomis raidžių su vieninteliu i tuo pačiu kitaučiu darbininku. Šiandien jau toje spaustuvelyje dirba keli lietuviai, įgūdę specialistai. Ir čia vėl teisybės vardan, reikia pasakyti, kad užuomazgą šiai lietuviškai institucijai davė taip pat Sąjungos nariai, sumeddami tūkstantinę. Šiandien tos spaustuovės dėka, ne tik „Europos Lietuvis“ avlopė skyles, bet kas mėnesi du tūkstantčiai lietuviškų knygų pasklinda po laisvąjį pasaulį tokia kaina, kad ir pats kiekiausias titnagas turi nurausti, jei dėl kainos jis užtrenktų knygai duris.

Š.m. šv. Kazimiero dieną šio krašto lietuvių, didžiojo daugumoje Sąjungos narių, gavo dar vienos, ypatingai svarbios mūsų ateičiai vietovės, raktus. Tie raktai atveria

mums duris i nuosavą žemės kampą, i nuosavą vasarvietę-prieglaudą, i Lietuvių Sodybą.

Sunku būti pranašu, tačiau ne kiek nebuvo lengviau būti pranašu tada, kai buvo rizikuota įsigyti savuosius namus, juo labiau savoji spaustuve, kuri kaip tik šiomis dienomis švenčia vos tik trijų metų įsikūrimo sukaktį. Suprantama, kad per tokį trumpą laiką, turint galvoje visapusišką trūkumą, ji padarė daugiau, negu buvo tikėtasi ir pačių optimistų. Lietuvių Sodyba, kūrimsi dienas išgyvenusi, reikia tikėtis, neapvils lietuvių, prisidėjusių prie jos įsigijimo.

Šitokie darbai atlikti tos Sąjungos, kuri, tūlo žodžiais tariant, nieko neduoda. Grįžtant prie to davimo, atrodo, kad šiais metais Suvažiavimas kaip tik i nukreips dėmesį i tai: numatoma, kad Sąjungos narių mokestis bus paskirtas narių savišalpos ir lietuvių išlaikymo reikalams. Tai įgyvendinus, kiekvienas Sąjungos narys jaus, kad ir be tų milžiniškų atliktų darbų, jo mokamas siksponis ar šilingas, ligos atveju, grįžtų jam.

Nuostabu, kai apsidairome, kad mūsų juk vos tūkstantinė. Kai, progomis, kuriams nors svetimtaučiai pasakome, kad visą tokį vežimą veža tūkstantis lietuvių, jis, žinoma, neiki. Ir, visdėlo, faktas. Tūkstantis lietuvių. Žvilgtelėkime, kodėl DBL Sąjunga įveikė visa tai padaryti? Atsakymas paprastas — todėl, kad, gal būt, Dievo apvaizda drėbtelėjo i mūsų protus ir širdis trupinėli jausmo, trupinėli nuovokos, jog mes, Sąjungos nariai, įveikėm Sąjungos reikalus išsaugoti nuo srovinių įtakų, įveikėm šią organizaciją per aštuoneris metus vesti tuo keliu, kuris yra artimiausias kiekvieno lietuvių širdžiai, kuris be to nekliaudo Sąjungos nariui būti tokioje politinio pažiūrų, kurios jo skoniui tinka ir jis jas laisvai gali skelbti už Sąjungos ribų. Linkėtina, kad ši sveika Sąjungos tradicija išliktų ir ateityje. B. D.

Palikimas Pabaltijui

Lig šiol dar nebuvo atsitikimo Anglijoje, kad kas nors savo testamente prisiimtų pabėgėlius, Tai padarė James William Dearden. Jo sūnus, karo lakūnas, žuvo 1942 metais. Todėl savo turtą jis paliko vaikaičiui. Testamente, tarp kita ko, yra paminėti ir namai, kurie stovi Warcot Hall, Northants. Tačiau tie namai paliekami paveldėtojui su sąlyga. O sąlyga tokia: jei jo vaikaišis nenorės gyventi tuose namuose arba naudotis jais, tad nuosavybė turi būti perleista lenkamams i Pabaltijo kraštų pabėgėliams, tačiau jie neturi teisės tą nejudomą turtą parduoti.

Kažin ar teks mums tuo turtu pasinaudoti, o jei kada ir tektų, tai kiekvienai laimingai tautai išeltų po vieną seną. Kaip jos išitektų paveldėtoje pastogėje, šiandien dar neapsimoka spėlioti, nes testatoriaus vaikaitis dar nėra taręs savo žodžio. Jis dabar yra dar tik 14 m. amžiaus ir lanko mokyklą. Paveldėtojui turta jis galės savarankiškai valdyti ar dėl jo savo norus reikšti tik po septynerių metų. Ką gi, lauksime.

ISLAISVINTI PAVERG TUOSIUS!

Š.m. vasario 11 d. suėjo 10 metų, kai baigėsi Jaltos konferencija. Tam įvykiui atžymėti New Yorke buvo susirinkusi viešoji posėdžio Pavergtųjų Jungtinių Tautų generalinė komisija, kurią sudaro visu delegacijų pirmininkai. I posėdį buvo taip pat pakviesti ir PJT dalyvaujančių tarptautinių sambūrių — Vidurio Europos Krikščionių Demokratų Unijos, Žalio Internacionalo ir Liberalų Unijos — delegacijų pirmininkai. Įvado žodį tarė i posėdžio prasmę išryškino gener. komisijos pirmininkas Dr. V. Masens, perskaitydams tam tikrą deklaraciją, kurioje pažymima, kad Jaltos konferencija i jos, padariniai įrodė, jog visos eilės tautų pavergimas negali atnešti taikos ir saugumo kitoms tautoms. Dešimtis metų patirtis, be jokio abejojimo, rodo, kad vienintelis tikras kelas žmonijai išsaugoti, nuo sovietinio imperializmo tėra išlaisvinti visas pavergtas tautas ir atstatyti laisvę visame pasaulyje. Paskum alfabeto tvarka, pradedant Albanija ir baigiant Rumunija, kalbas pasakė visu delegacijų, o po jų žodį tarė tarptautinių sambūrių pirmininkai. Deklaracija buvo visu priimta vienu balsu. Po posėdžio buvo spaudos konferencija. Amerikiečių ir kitų kraštų spaudos atstovams buvo atsakinėjama i jų pateiktus klausimus. „The New York Times“ i kiti spaudos organai posėdį plačiai atžymėjo.

Lietuvių delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas savo kalboje pažymėjo, kad Krymo konferencija sudarė didelę viltį tautoms, kurios, kaip ir Lietuva, buvo įveltos i Stalino bei Hitlerio sukeltą karą. Tuo metu Lietuva jau buvo išgyvenusi vienerius sovietinio pavergimo ir trejus nacinės okupacijos metus. Tauta abiem okupacijom priešinosi nepaisydama didelių gyvybių aukų. Tą rezistenciją dar daugiau sustiprino žinios, ateinančios iš Jaltos. Hitlerio žlugimas ir Lietuvos

Po aštuonių valandų diskusijų, JTO paliaubų komisija apkaltino Izraelį įžuliai užpuolus Egipto karines pajėgas Gazos juostoje. Tame susirėmime buvo užmušti 8 žydai ir 39 egiptiečiai. Komisija nustatė, kad įsakymą puliti davė Izraelis. Susikrovė abiejų pusių reguliarios kariuomenės daliniai. Izraelio pasiaiškinimas, kad egiptiečių patulius pirmas įsiveržė i žydų žemę, ams tas. Šis susirėmimas kelia susirūpinimą dėl rimtos padėties Gazos srityje.

Pacioje Gazoje taip pat neramu. Jungtinių Tautų Organizacijos observatorių seimos iškeltos iš miesto. Minia laikosi neramiai. Egipto valdžia uždraudė europiečiams išeiti i gatvę be karinio palydovo.

Išeiviai arabai susibūrė viešai sudeginę JTO atstus maso atsargas, kurių būtų pakakę išmaitinti 50.000 žmonių vieną mėnesį. Prie degančių sandėlių minią šaukė: „Norime ginklų, o ne jėgų maisto“. Ypač nedraugiškai arabai yra nusiteikę prieš JTO pareigūnus už sutikimą leisti įsikurti Izraelio valstybei. Dėl nelemto pasienio incidento aiškinasi mišri Izraelio — Egipto komisija. Lygiai pranešama apie susirėmimus Jordano ir Sirijos pasieniuose, teisingiau pasakius, ne pasieniuose, bet prie demarkacijos linijų, nes visoje Palestinoje nėra taikos, o tik ginklo paliaubos.

PATYS ISSIGANDO

Iš Vašingtono pranešama, kad JAV mokslininkų federacija pasiūlė JTO sudaryti specialią komisiją, kuri ištirtų, iki ko kio laipsnio tolimesni atominių ir vandenių bombų mėginamieji sprogdinimai gali būti pavojingi pasauliui. Kreiptasi ir i valstybės departamentą, kad JAV vyriausybė taip pat parodytų iniciatyvą tuo reikalu. Savo laiške toji federacija baiminasi, kad sekantieji baltųjų bombų sprogdinimai gali būti grėsmingi žmonių pademei, kadangi radioaktyviosios dalelės palaipsniui nuodija Žemės atmosferą.

Ta proga vertėtų supažindinti savo skaitytojus, pavyzdžiui, kad ir su vandenilio bombos ardomąja galia. Štai paprasti apskaičiavimai, kuriuos gali suprasti ir nediplomuoti matematikai.

Naujais, Atominės Energijos komisijos paskelbtais, daviniais vandenilio bomba turi tiek „karštų dulkių“, kad paleista pavėjui gali užmušti kiekvieną, esantį 7.000 kvadratinų mylių plote. Tai toks didelis plotas, kurį gali sunaikinti savo nematomais nuodingais spinduliais ta vandenilio bomba, kad i jį įtūptų 35 tokie miestai, kaip Chicago.

LYG PO PERGALES

JAV-bių sekretorius užsienio reikalams Foster Dulles grįžo iš Tolimųjų Rytų, aplankęs eilę draugiškų valstybių. Patenkinamas i gerai nusiteikę jis pareiškė: „Aš mačiau pačias priešakas laisvės pozicijas, kurias žūbtūbū nori užvaldyti kinų komunistai. Aš radau didelę laisvės meilę ir viltį, kuri kyla iš JAV pajėgumo ir pasištventimo ginti laisvę“.

JAV spūda labai palankiai įvertino jo kelionę, o ypač pagyrė už tai, kad turėjo didelės įtakos aštuonių tautų konferencijoje Bangkoke. Pabrėžiama, kad su Dulles

nuomone sutiko visi, net Edenas Svarbiausias, kad Dulles paverė niekais Edeno pastangas įkalbėti nusikratyti Quemoy ir Matsu. Dulles visdėlo susilaikė nuo pareiškimo, iš kurio būtų aišku, kad JAV pasižadėjo ginti kalbamąsias dvi salas.

Tarp kita ko, JAV karinio laivyno R mįjame vandenynė vyriausias vadas Felix Stump nuskrido inspektuoti Matsu salą. Tad ir išeina, kad Amerikos išpareigojimų riba tame rajone vis dar neaiški, bent višumenei nežinoma.

BOMBA IR SEIMOS DŪMAI

Pereitą savaitę gana žymų britų visuomenės susijaudinimą sukėlė premjero Churchillio kalba atstovų rūmuose. Jis pranešė, kad D. Britanija ėmėsi gaminti vandenilio bombą. Niekio džiuginančio jis nepasakė, išskyrus tai, kad karas, jo nuomone, bent artimiausiu laiku nekils, nes abi priešingos pusės bijos sunaikinimo. Bet jis išpė jo tautą dėl jaunosios kartos, dėl vaikų, o ypač, kai priešas pasijus stipresnis ir įžulėsnis ir kai Dievas pavargs dėl žmonijos. Eisenhoweris tuoj atsiliopė, kad Vakarai kolei kas turi ginklo persvarą, tik nežina ar ilgam. Vadinasi, fizikos ir chemijos mokslininkai uždaro laboratorijose neliks be darbo ir ateityje, kaip lygiai neliks be darbo ir sovietų šnipai.

Senelio premjero kalba netiesiogiai įvarė kvi i jau skilti pasinešusią anglų darbiųjų partiją. Balsuojant pasitiekėjimo vyriausybei klausimai, Bevanas su 61 darbiū sū susilaikė nuo balsavimo, tuo žygiu nusidėdamas partinei drausmei ir padidindamas pasitikėjimo vyriausybei balsus. Dabar tarp darbiųjų eina smarkus trynimasis. Kalbama net, kad Attlee pozicija susilpėjusi dėl jo neryžtingumo. Taip pat yra pasiūlymų Bevaną ir jo šalininkus išmesti iš partijos. Anglų konservatorių spauda skirsto darbiūsius i tris grupes — kairiuosius, centrą ir dešiniuosius. Šiaip ar taip, nesutarimas viduje silpnina partiją, o nauji rinkimai ne už kalnų. Apskritai kalbant, ne tik kairysis sparnas, bet ir kiti darbiūčiai kalbėtojai debatų dėl užsienio politikos metu reikalauja vyriausybę dar kartą mėginti tartis su sovietais, o jau tik nieko nepešus, pradėti išlaidingą ginklavinimąsi.

NAUJAS SUMANYMAS

Raudonojo bloko grėsmė laisvajam pasauliui verčia Vakarų atsakinguosius įsiekoti vis naujų apsaugos priemonių ir susiklausymo būdų. Štai Australijos ministras pirmininkas Menzies, skrisdamas i Kanadą, metė Amerikai mintį šaukti periodines anglų — amerikiečių ir angliškai kalbančių kraštų konferencijas, panašias i Britų Commonwealth ministrijų pirmininkų konferencijas. Savaime suprantama, kad tokios konferencijos būtų labai naudingos, ypač šiais laikais, kai tik sutartinis žygis gali bent kiek sulaukyti komunistus nuo agresijos. Menzies jau turi planą, kurį, grįždamas iš Kanados, žada aptarti su prez. Eisenhoweriu.

BEVEIK LIEPTO GALAS

Prancūzija šiandien pastatė D. Britaniją ir Ameriką i gana kėbliai padėtį. Vienas Prancūzijos atstovų rūmų narys pasiūlė, kad vyriausybė sulaukytų Paryžiaus susitarimų patvirtinimą, iki Anglija ir Amerika paneigs vokiečių pažiūras dėl laikysenos Saaro atžvilgiu.

Yra taip, kad 1947 ir 1951 metais Anglija ir Amerika pakartotinai parėmė Prancūzijos reikalavimą, kad Saaras ūkiškai priklausytų Prancūzijai. Bet senesniai Vak. Vokietijos kancleris Adenaueris nustebino prancūzus, pareiškdamas, kad jis iš patikimų šaltinių žinąs, jog Londonas ir Vašingtonas jau nebelaiko save išpareigoję palaikyti Prancūzijos reikalavimus. Iš antros pusės, Prancūzijos užsienio reikalų ministerija skelbia, kad neturinti pagrindo manyti, jog jos sąjungininkių užtikrinimas būtų pasiektes. Dabar Anglija ir Amerika turi apsispręsti, katrą pusę palaikyti, arba kaip patenkinti abi. Sunki problema. Jei sąjungininkai parems Vokietiją, tai Prancūzijos senatas greičiausiai atsisakys patvirtinti Paryžiaus susitarimus. Jei jie parems Prancūziją, tai Vak. Vokietija gali atsiakyti ginkluotis. Reikia prisiminti, kad Saaras yra patrauklus žemės plotas. Jis duoda 16 milijonų tonų anglies per metus. Su tokiu kiekiu anglies Prancūzija jau gali neabejotinai lygintis su Vokietija, o Vokietija su tokiu anglies priedu būtų stipriausia Vakarų Europos valstybė. Atrodo, jog Londonui ir Vašingtonui teks pakasyti pakaušį.

ri buvo susidariusi po kriminalinių užkariavimų. Reikia tikėtis, kad tie, kuriems tenka atsakingumą už laisvojo pasaulio ir Vakarų civilizacijos likimą, iš naujo besiderėdami su Kremliaus diktatoriais, iš praekties patyrimo pasidarys visas reikalingas išvadas. „Elta“

Berlynas. Visoje Rytų Vokietijoje pradedo smarkus katalikų Bažnyčios pasipriešinimas prieš vaikų komunistinimą. Tėvai išpėjami neleisti vaikų i raudonųjų eitynes, drausti lankytis komjaunimo susirinkimuose, tuo labiau priklausyti marksistinėms organizacijoms. Vokiečių komjaunimas iš savo pusės steigia marksistinės biologijos klases ir kursto vaikų neklausyti „nereikalingos“ Romos Katalikų Bažnyčios.

Vilnius. I pavergtosios Lietuvos sovietų augščiausiąją tarybą komunistai pasikyrė tris žinomus stalininės premijos laureatus: aktorius J. Rudzinską, kuntaplininką Teofilijų Tilvytį ir dainininką Joną Stasiūną.

Formosa. Vienas karinio laivyno dalinys slapta paslūstas i Matsu salą su pasiūlymais tos pozicijos gynėjams. Matsu salų grupė yra tik 10 mylių nuo Kinijos žemės kranto. Tą salą gina 5.000 karių.

Nairobi. Mau Mau teroristai įsiveržė i Visų Šventųjų katedrą ir ten, burtininkų vadovaujami, atliko pagoniškas apeigas. Tą atsitiko auštant. Po apeigų, apvogę katedrą, jie pasišalino. Pranešama, kad katedra turės būti iš naujo pašventinta.

Šiauliai. Savamokslį eilėraštininką Joną Kriščiūną — Jovara, jo 75 m. amžiaus suakutuvų įproga, raudonųjų okupantai apdovanojo darbo raudonosios žvaigždės ordenu. Sukutuvininkas jau ankščiau buvo priimtas i komunistų partiją.

Berlynas. Saugomo zona tarp Lenkijos ir Rytų Vokietijos paplatinta nuo 5 iki 8 kilometrų. Zonos ilgis apie 450 kilometrų. Daug tūkstančių gyventojų iškelta. Gautą informaciją, kad abipus tos zonos renjami p'laus masto įtvirtinimai.

Bernas. Šveicarijos teisingumo ministerija paskelbė, kad keturi sumitėji rumunai, dalyvavę Rumunijos pasitūnybės užpuolime, prisipažino norėję pagrobti slapčius dokumentus.

Delhi. Indijos vyriausybė uždraudė bez džiūnų išvežimą iš krašto. Beždžionės buvo eksportuojamos i JAV ir duodavo gražaus pinigų, bet vyriausybė turėjo nusiiešti priešingai indų visuomenės nuomonei.

Londonas. Sir Edeno politinius žygius Tolimuosiuose Rytuose britų spauda įvertino beveik kritiškai. Jo peršamas glaudus bendradarbiavimas su Indija D. Britanijos ir JAV bičiulystės sąskaiton pakankamo pritarimo neranda.

Bielgradas. Tito, kalbėdamas parlamente, labai suabejojo Kremliaus nuosirdu, pasiūlymus pagerinti su Jugoslavija santykius. Maskva, esą, užgavo Jugoslaviją, sakydama, kad ši pamatė savo klaidas ir atėjo i protą. Tito taip pat pareiškė pradėsią skaldyti atomą taikos reikalams. I jo kalbą Vakaruose krepiamas dėmesys, o ypač i tą kalbos vietą, kur jis kritiškai atsiliepia apie sovietų vadus.

Njūjorkas. Filmų žvaigždė Grace Kelly yra suspenduota dėl vengimo vaidinti nemėgstamą vaidmenį viename Metro-Goldwin-Mayer filme. Ji turėjo būti filmuojama su Spencer Tracy, tačiau, pakartotinai kviečiama, nepasirodė studijuose.

Vašingtonas. JAV suteikė Albanijai maisto pagalbą. Tame raudonųjų niokiojame krašte jaučiamas didelis maisto trūkumas. Žmonės tiesiog badauja. Tarpininkauja tarptautinis Raudonasis Kryžius, kuris i darbas badaujantiems Amerikos maisto siuntinius.

Kairas. Čia dingę pusės milijono svarų vertės konfiskuotų Faruko brangenybių. Finansų ministerija paskelbė, kad sumitry trys žmonės. Pas juos rasta dalis paslaptai dingusių dalykų. Viso Faruko turto, jam abdikavus, vertė siekia 10 milijonų svarų.

Tokio. Buvęs sovietų šnipų tinklo viršininkas Rustvorov paskelbė japonų spaudoj rimtą išpėjimą nepatikėti Maskvos vyliams. Sovietai esą švelnina politiką Japonijos atžvilgiu tik tam, kad paskui ją visą prarytų.

Londonas. Gauta žinių, kad Stalino mirties dviejų metų suakutaves minėjo sovietų satelitų ir pavergtųjų kraštų spauda, išskyrus pačią Rusiją. Tik „Pravda“ kelintame puslapyje įsėdėjo nežymų straipsnį apie Staliną ir komunizmo statybos problemas. Tame straipsnyje net nužėminta apie jo mirties suakutaves.

LIETUVIŲ SPAUDOS PUSLAPIUOSE

TIKROJI PRIEZASTIS

Nutautėjimo klausimas yra aktualus, vertas susirūpinimo. Spauldėje aptinkame įvairių nuomonių ir įvairių patarimų, kaip kovoti su tautybės išdavikais. Kiek kitaip į tą dalyką žiūri Alfa Sušinskas. Savo straipsnyje, įdėdamas „Ateityje“, jis drąsiai kerta: „Nagrindžiant nutautėjimo lietuvių ir tuo save labai išniekinusių pačių lietuvių ir kitų protinių svetintaučių akys, tenka pasakyti, jog ne svetimos šalys, ne svetima (gal ir prabanginga) civilizacija, ne patraukli, svetima kultūra juos nutautino, bet jie patys save nutautino. Nei Jungtinės Amerikos valstybės, nei kurios nors kitų kraštų valstybės nenutautina tu lietuvių, kurie patys to nenori ir kurie nepasiduoda nutautinami. Nutautusio, nutautėjusio lietuivio dvasinis menkumas yra šio tautinio išniekinimo (nutautimo) priežastis; jokie mokslai ir jokie turtai čia nieko nereiškia: nutautimo kaltę glūdi tokio lietuivio būdo ir dvasios menkystėje... Kilnus ir tvirtas charakterio lietuvis niekuomet ir jokiose sąlygose neišniekins savęs nutausdamas... Kilnus lietuvis labai lengvai sugeba savo lojalumą bei pilietiskumą gyventi nesavai valstybėje suderinti su savo aiškiu lietuviškuoju patriotizmu bei su lietuviškuoju savo gyvenimo keliu“. Manysite kaip norite, o išlietuviai čia aiškiai pavadinoti dvasios elgėtomis. Nekitokie jie ir yra.

PENKIŲ VAISTŲ RECEPTAS

„Laisvojoje Lietuvoje“ dėl tų šiaudulų sakoma, kad jiems, kaip tai bobai, iškritus iš ratų, ratams lengviau, o mes stiprėjame. Tame laikraštyje ir baiminamasi ir drasinamasi: „Bet blogas tas kareivis, kuris, žinodamas pralaimėjus, meta ginklą ir pasiduoda“. O kad taip neatsitiktų, čia pat duodamas penkių vaistų receptas:

1. Kalbėk namie su savo vaikais tik lietuviškai.
2. Įrašyk savo vaikus į lietuviškas jaunimo organizacijas.
3. Turėk namie lietuvišką knygynėlį.
4. Pasakok daugiau apie Lietuvą.
5. Užsakyk lietuvišką jaunimo laikraštį.

Receptas gydytojo nepasirašytas, tačiau po juo gali būti baimės pasirašyti kiekvienas patriotizmo sanitaras, neišvardyti vaistai niekad nepakenks. Mielai galėtume padėti savo parašą ir mes.

VĖL PRIEKAISTAS

Apie vieną dalyką galima ir daug kalbėti, nes išsikalbėjimas yra sveikas dalykas, ir demokratiškas, pasakytume. Kalbos ar diskusijų įdomumą sudaro nuomonių įvairumas, jų palyginimas. Štai „Draugo“ priede A. B. rašo: „Pasibaigę įvairūs, dažnai petiški nuskambą minėjimai, apie tai, kaip mums druska nedavė ruski, kaip lietuvis veržėsi per sieną su „Aukso altoriais“ ir kitais dvasiškais turtais; praėjo minėjimai su paskaitomis kad raštas išgelbėjo Lietuvą, ir vėl gyvenimas eina senu keliu ir gal dar blogesniu, negu prieš tai. Minėjimai sau, iškilmingos prakalbos sau, o tas turtas, kuris padėjo Lietuvai išlaisvinti, kuris padėjo išlaikyti lietuvių dvasią sveiką ir atsilaukiančią prieš visokias slaviškas įtakas, vėl pas leidęją dūlyja. Retai kada pas mus žodis su darbu sutaria“. Lengva suprasti, jog čia kalbama apie mūsų šių dienų knygos vargą. Priekaištas atrodo paviršutinis. Į tą klausimą reikia pažūrėti ir iš kitos pusės. Jau ne vieną kartą nusiskundžiama, kad knygų perbrangios. Gal reikia įsivokti būdų knygą atpiginti, o skustis, kad ne visi ją perka, permaža. Knygos atpiginti keliu pasinėšę Nidos Knygų Klubas Anglijo-

je. Vertėtų ir kitiems leidėjams sugalvoti ką nors originalaus, tad rasit ir skustis taip graudžiai nereikėtų. Antrą vertus, nevisos knygos greit išparduodamos, o kapitalas guli, atseit, nebiznis, tad ir susigundoma pardavinėti brangiau, kad išlaidos greičiau grįžtų. Tiesiog užburtas ratas. Tačiau nereikia užmiršti, kad ir skaitytojai pasidarė lėpesni, kad svarus ir dolerius ne dešimtimis tūkstančių skaito, kaip skaitydavo markės Vokietijoje.

NUOSEKLUS PASKATINIMAS

Tokiame pat priede kitas publiastas, Vincentas Liulevičius, papasakoja apie užsienio lietuvių veiklą kovojant dėl Lietuvos nepriklausomybės, įpareigoja ir mus imti iš senosios kartos pavyzdį. Jis rašo: „Mes esame naujos kovos už Lietuvos valstybės atstatymą dalyviai. Mūsų veiklą kiti vertins. Jie žinos, kad mūsų pastangoms šalys žymiai gersnės. Mes jau turime anų taurių lietuvių pramintus takus. Esame išgyvenę ir jau turime realią valstybės idėją. Tad ką gi kiekvienas galime daryti? O štai ir paskatinimas: „Darykite ką įstengiate. Jei žiebi tautinę idėją jaunajai kartai — gerai, jei žodžių ar raštu keli lietuvių tautos tragediją — gerai. Jei dirbi kultūrinį darbą — gerai. Jei meldiesi už lietuvių tautą — gerai. Viskas gerai, ką darai lietuvių tautos išlaikymui. Nė vienas darbas nėra mažas, tačiau ir didžiausias pasiaukojimas nėra perdidelis, nes tai daroma visos tautos labui“. Knietai dar pasakyti, kad bet koks teigiamas veikimas daug geriau, negu joks. Kovoje dėl laisvės ne tik pinigai, ne tik darbas, bet ir vietoje pasiaukojimas išmintingas žodis yra naudingas.

O DABAR LINKSMIAU

„Vienybėje“ randame tokią įdomią nuomonę: „Papurtę Maskvos aristokratą, ir iššoks burliokas, kadaise išsireikš Napoleonas. Papurtę komunistą, ir iš jo iššoks kazokas“. Norisi dar pridurti: Papurtę kazoką, ir iš jo iššoks imperialistas. Kazin kas iššoktų papurčius Antaną Sniečuką? Ak, nepatogu nė spėlioti. Tai palikama skaitytojų fantazijai.

BENJAMINO GULBĖS GIESMĖ

Pasaulinio garso tenoras, italas Benjaminas Gigli jau paskutinį kartą koncertavo Londone. Tai buvo jo atsivertimo su londoniečiais vakaras — rimtas, liūdnas ir bičiuliškas. Visos vietos Albert Hall buvo užimtos, o tu vietų ten yra šeši tūkstančiai. Dainininkas išpildė iš viso dešimt arijų iš įvairių operų ir dvyliką italų dainų. Kritikai, kaip ir galima tikėtis tokiais atvejais, atsiliepė apie jo koncertą labai šiltai ir palankiai, lyg pagraudami, kad solistas buvo savo talento augstumas. Jie tik pasigedo Lohengrino atsivertimo su savo gulbės arijos, nes ir šis Gigli koncertas buvo jo gulbės giesmė. Dainininkui jau greit sukanka 65 metai amžiaus, ir birželio mėnesį jis pasitraukia poilsio. Ateityje jo gerbėjai galės gerėtis jo balsu tik iš plokštelių. Taip praeina karjera, garšas, pasiekimai bei nusivylimai ir ateina neišvengiamoji senatvė, kai ypač scenos dievalui belieka tik vartyti buvusius pasirodymų programas, praverus spintą liūdnai peržvelgti kadaise vilkėtus kostiumus ir frakus, o rudens vėjo už lango dūkavimą laikyti kadaise griausmingų aplošimėnų širdį veriančiu aidu. Taigi, nieko amžino nėra šioje žemėje.

PAMALDOS

BRADFORD — kovo 13 d. 12.15 val. LEEDS — rekolekcijos kovo 13 d. 3 v. MANSFIELD — rekolekcijos kovo 20 d. 10 val. seselių kopyčioje. DERBY — rekolekcijos kovo 20 d. 3 v. p.p. Ses. kopyčioje.

Visose vietose lankysis du kunigai, Kur pamaldos po pietų, einantieji išpažinties pasninkauja tris val. prieš pamaldas.

KETURI ENCIKLOPEDIJOS TOMAI JAU MŪSŲ LENTYNOSE

Prenumeratorių jau pasiekė ketvirtasis Lietuvių Enciklopedijos tomas. Galimas da lykas, šitie keturi tomai sudarys jau apie penktąją dalį visos enciklopedijos, jei jos, kaip žadėta, bus apie 20 tomų.

Man ir šiandien dar vis rodo, kad teisingi buvo tie spaudos balsai, kurie kadaise tvirtino, kad mums reikia ne bendrinės, bet grynai lietuviškos, tik lietuviškuosius dalykus apimančios enciklopedijos, tegu per pusę ar net dviem trečdaliais mažesnės. Bet anuomet, kaip atsimename, ją ruošėsi leisti J. Kapočius ir ją redaguoti prof. Vac. Biržiška, abu bendru atsišaukimu įspėjo, ik lietuvištos enciklopedijos reikalaujančius lietuvius, kad šitokios negalės būti. Čia, žinoma, viską nusvėrė tas paprastas reikalas, kad paruošti ir išleisti tik kelis tomus grynai lietuviškuosius dalykus, apimančios enciklopedijos gal būtų reikėję tiek pat kapitalo ir gal tiek pat laiko, kiek paruošti ir išleisti apie 20 tomų tokios enciklopedijos, kuri apimtų tiek lietuviškuosius, tiek ir bendrinius dalykus.

Šito abiejų L. Enciklopedijos iniciatorių atsišaukimo pakluso visi lietuvių ir pasižadėjo ją remti ir remia net ir tie visi, kurie buvo tik už lietuvištos. Prenumeratoriai įgalino leideją ir redaktorių pradėti darbą, ir štai jau turime net keturis tomus.

Ko norėjo visi tie, kurie kalbėjo vien tik apie lietuvištos enciklopediją? Jie norėjo, kad toji enciklopedija sukrastų ir savo skiltis juo daugiau medžiagos apie Lietuvą ir lietuvius, juo daugiau išsamesnių žinių iš Lietuvos istorijos, geografijos, kultūros, kad tai būtų didelis lobynas ir ypač brangus visiems lietuviams, kurie neturi net savojo krašto. Tokiam lobynui sudaryti čia esama pakankamai žmonių — specialistų, ir jie būtų galėję visus sugebėjimus ir žinojimą skirti šitam dideliui reikalui.

Turint parankių ketvirtą stambų tomą, šiandien jau įmanoma kalbėti apie tai, ar Liet. Enciklopedijai sekasi eiti bent tuo pasižadėtoju keliu, būtent: lietuviškaisiais dalykais vyrauti, nusverti, nustelbti bendrinius. Mūsų spauda, kai tik pasirodo naujas tomas, vis kelia trūkumus, praleidm s, neapsižūrėjimus, siūlo savo sumanymus, taigi jau vien tie spaudos balsai rodo, kad L. Enciklopedija nėra šimtaprocentiškai tobula (pagaliva niekas nėra neklaidingas, ir visiems neįmanoma įtikti), bet visi vienu balsu pripažįsta, kad joje lietuviškosios dalykų daug ir kad vis bandoma šita linkme gilėti.

O klaidų, trūkumų, praleidimų, nevienodumų pats vyriausiasis kalbininkas L. Enciklopedijoje, aišku, yra tas nepaprastas skubėjimas, kuriuo šis darbas dirbamas. Darbas vykdomas komerciniu pagrindu, taigi leidykla priversta skubėti, kad tik greičiau redaktorių suredaguotų, rinkėjas surinktų, kad tik greičiau būtų išleistas naujas tomas, nes negali stovėti tuščios mašinos ir laukti, kol, sakysim, teks kas nors atsiųsti žinių apie Birminghamo lietuvių ar prisiminti, kad filmoje garsi ne tik Marlene Dietrich, bet ir J. ar B. Crawfordai. Skubėjimas todėl atsakingas bus, kad turėsime enciklopediją tokią, o ne kitokią, kad joje ko nors nerasime ir pasigėsim ar susidursime su neproporcingai pagal jų reikšmę nušviestais dalykais. Šitaip yra ir bus, bet, pasirodo, kitokia išeitis negalima.

Bendriniai L. Enciklopedijos dalykai eiliniams skaitytojui pravers, kaip medžiaga gilinti savo žinojimą. Laikraštis paprastai gyvena aktualijomis, o specialisto mūšikė enciklopedija savo bendriniais dalykais joki būdu nepatenkins. Inžinierius turės sa-

voti ar viešosios bibliotekos lentynose ieškoti specialybines enciklopedijas, o kas norės arčiau apsažinti, sakysim, su amerikiečių literatūra, to joki būdu nepatenkins tos 84 eilutės, kurias jis užtik III L. Enciklopedijos tome apie šiuo dienų išgarsėjus-

K. BARĖNAS

šį amerikiečių rašytoją Erskiną Caldwellį, vieną iš trijų ar keturių pačių stambiausių amerikietiškių prozos figūrų, rašančių apie pėtinį valstybių gyvenimą. Bet skaitytojui, kuriam Caldwellis bendrinį savo žinių gilimui lygiai tiek pat rūpi, kiek ir dvylika Branunų ar Brauno vamzdelis ar Blenheim ar Devanagari raštas, užteks ir tiek žinių, nes šalia šitų dalykų jis ras tik trumpai ar ir labai smulkiai aptartą gausybę lietuviškų dalykų, kurių nei eilinis lietuvis, nei joks specialistas neužtik jokiaje pasaulio enciklopedijoje! Dėl šitų tai lietuviškų dalykų mūšikė enciklopedija ir pasidaro vienintelė ir nepamainoma, nepaisant visų jos trūkumų, klaidų ir praleidimų.

Kaip kruopščiai mūšikės enciklopedijos bandoma žiūrėti į lietuviškuosius istorijos dalykus, ryškiausiai gali parodyti ne Algirdas ar Birutė, kuriems savaime skirta nemaža prideramos vietos, bet ukrainiečių kazokų hetmonas Bohdanas Chmielnickis. Mūsų didžioji A. Šapokos redaguotoji Lietuvos istorija jam paskyrė labai kuklią vietos, nes iš tiesų jis daugiausia kovojė dėl Ukrainos ir prieš lenkiškuosius ponus ir tik kartą tiesiogiai tesudūrė su Lietuvos kariuomene ir tą patį jos buvo sumuštas, bet ir tas vienas susidūrimas įjungė jį į Lietuvos istoriją, todėl L. Enciklopedija jam paskyrė visas 4 puslapius. Kadangi kai kas istoriją yra linkęs laikyti asmenybių, žmonių veiksmų istorija, tai ir istoriniai dalykai sudarytų lyg ir asmenybių žodyną, kuris iš dalies ir sudaro medžiagą enciklopedijai. Taigi mūšikės enciklopedijos skaitytojas ne toli Chmielnickio užtik kuniga Gasparą

Chmielevskį, vikaru štumdytą po parapijas girtuoklių ir sukilėlių pinigų eikvotoją, kuris gal daugiausia dėl to ir minimas, kad tarnavo rusams ir skundinėjo vysk. Valančių ir dėl jo nukentėjo visa eilė kunigų (ak, bendriniešios dalykuose juk minimas ir garsus rusų provokatorius Azefas, be kurio vardo negali išsiversti rusų revoliucinio judėjimo istorija, kaip mūšikės kovos prieš rusifikaciją istoriją reikalingas minėti ir aptarti kun. G. Chmielevskis, neigiamomis savybėmis įėjęs mūsų kultūros istorijon ir enciklopedijon).

Ketvirtasis mūsų enciklopedijos tomas baigiamas dar tik *Di* (Dievaitis, plačiai aptartas net dviejų lietuvių tautinųjų profesorių, Pr. Skardžiaus ir J. Balio), taigi ir tų istorijų, kultūros istorijų, kultūrų ar visuomenės gyvenimo žinomų ar mažiau žinomų asmenybių nėra dar itin apstu, bet su kiekvienu tomu jų vis daugės. Bet jau ir dabar surasime aptarus ne tik Aistį, Borutą, Brazdionį ar Cvirką, ne tik Bulotas, vysk. Brizgį ar Bortkevičienę, bet ir su žymiai mažesniais kultūriniais ir visuomeniniais baruos sukrautais kapitalais.

Aišku, liuanistika nėra vien tik asmenys, kuruos mini mūšikė enciklopedija. Jai rūpi kiekviena Lietuvos upelė, kiekvienas ežerėlis, miškas ar kaimas, valsčius ar miestas, kasdieninės vartosenos daiktas ar paprotys, kiekviena lietuviška kolonija ir žymesnė jos lietuviškieji darbai, ir t.t. Todėl ir eiliniams skaitytojams, ir neeiliniams ras, rodos, šiandien tik enciklopedijoje ir apie Atkačės pilakalnį, ir apie Atkočiškio salą, ir apie Atunio upelį, ir apie Aukso Zarjos laikraštėlį, ir apie Didžiasalio mišką, ir apie Desiukiškių beržyną, ir apie degutą, jo degimą, degutines, apie blynus, degtukus, deginę, ir apie Alytų, Biržus, apie Augsburgą, Bradfordą, Bostoną, Danijos ar Čikagos lietuvius. Šitie visi smulkūs ir stambūs dalykai dalykėliai visi ir sudaro tą didį lietuvišką lobyną, be kurio negali ir negalės išsiversti joks lietuvis, kuris laiko save kultūringu žmogumi ir lietuviu.

(bus daugiau)

KANADOJE PAMINĖTAS „ŽIBINTAS“

1945 metų pradžioje, Vokietijoje, Cėlės mieste, dipl. ekon. J. Varanavičiaus rūpesčiu, buvo suorganizuota ir pradėjo veikti lietuvių Augstesn. Prekybos Mokykla „Žibintas“. Vėliau, Cėlės lietuvių keliamei ir Wolterdingen, o mokiniai ir mokytojai keliasei Soest, tačiau ir čia neilgai. Vos ketai mėnesiai praėjus ir galutinai susiorganizavus, stovykla, o kartu ir ten esnati Prekybos Mokykla keliama į Greven, Westf., kur ir veikė iki emigracijos užjūrin.

Prekybos Mokykla „Žibintas“ šalia savo tiesioginio darbo išvarė plačią kultūros vagą. Palyginus trumpu laiku buvo išleista keletas specialių knygų tarp kurių tenka pažymėti: J. Kukanauza „Anglų Kalbos Gramatika“, Dr. J. Grigas „Prekių Mokslo Vadovėlis“, Dipl. ekon. J. Varanavičius „Buhalterija“, Agr. J. Lūža „Politinė Ekonomija“ ir kit. Prekybos Mokykla leido neperiodinį jaunimo žurnalą „Žibintas“, redaguojamą kun. J. Kuzmickio, o taip pat kasdien buvo leidžiamos rotatorium spausdintos „Dienos Žinios“, redaguojamos pasikeičiant kun. J. Kuzmickiui, St. Lauciui ir agr. J. Lūžai. Mokykloje veikė mišrus choras, tautinių šokių grupė ir teatro mėgėjų būrelis.

S.m. sausio 29 d. Toronte, lietuvių Šv. Jono parapijos salėje, buvusiu mokinių iniciatyva buvo surengtas dešimtmečio paminėjimas. Paminėjime dalyvavo buvęs mokyklos mokytojai: kun. B. Pacevičius, J. Dagys, P. Januška, E. Vaičiūnas, J. Valiulis, apie 40 buv. mokinių ir K.L.B. Sviemimo ir Kultūros Fondo narys — p. I. Matusevičiūtė.

Tenka pažymėti, kad kankurie anksčiau į Kanadą atvykę buvę mokiniai gražiai reiškiasi prekyboje. Paminėtinis J. Aukštaitis, „Mohawk“ baldų prekybos savininkas, savo pavyzdžiu žinomas lietuvių ir svetintaučių tarpe.

Buv. Prekybos Mokyklos direktoriui p. J. Varanavičiui pasiūstas sveikinimas gražiai įrištame albume (J.V. šiuo metu gyvena Anglijoje).

Išleista mintis iš buvusiu mokytojų ir mokinių suorganizuoti „Vasario 16-sios Giminazijos“ Rėmėjų Būrelį ir remti vieną mokinių, kuris bus nusistatęs vėliau eiti augstuosius prekybos mokslus. Pradžiai paskubomis surinkta aukomis 36 dol. ir pasiūta „Lietuvių“ „Vasario 16-sios“ Giminazijai, kurios direktorium šiuo metu yra Dr. Vl. Leterskis, anksčiau buvęs „Žibinto“ Augstesn. Prekybos Mokyklos mokytojas.

P. J.

WILLIAM SAROYAN

Išvertė K. Barėnas

DŽIMO PATROSO GRUMTYNĖS SU MIRTIMI

William Saroyan — armėniškos kilmės amerikietis rašytojas, ypač išgarsėjęs dažnai truputį rėksmingai pakrikštytomis savo novelių knygomis („The daring young man on the flying trapeze“, „Love, here is my hat“, „Peace, its wonderful“ ir kt.). Tai novelės meistras, kurio nėra su kuo palyginti ir sugretinti — toks jis savaimingas, nepakartojamas ir nepamėgdžijamas. Jo žmonės vis čia armenai, čia graikai, čia japonai, čia kiniečiai, italai ar lenkai, leidžiantieji šaknis naujoje žemėje, bet nepersikysdę dar su savo tautiniu paveldėjimu, su tautiniu būdu ir tradicija. Ne, tie jo žmonės nėra herojai. Tai vis paprasti mirtingieji, besigurmantieji su gyvenimu.

Didžioji jo kūrybos ypatybė — tai tas nepaprastas giedrumas ir šviesumas. Rodos, šviesia jo armėniška siela rašant dar vis šildo Amerikos pietų saulę.

Ši istorija paimta iš rinkinio „Dear baby“. Joje, be kita ko, vaizduoja mas didysis gripo siautėjimas pasaulyje 1918 m., kuris nusinešė milijonus žmonių.

Džimas Patrosas yra padavėjas Omaro Kajarino restorane San Franciske. Jis yra gero būdo keturiasdešimt ketverių metų graikas, nors atrodo žymiai jaunesnis. Truputį žemesnis, negu vidutinio ūgio, bet ne

toks jau striumbis, kad jį palaikytum mažą vyrą. Gero sudėjimo, o patarnauja prie stalo apskriai ir mandagiai. Jis nusimano, kaip čia kam pagelbėti, o neparodyti įkyrumo, o jo elgsena iš prigimties gera.

Kaip ir daugumas dėl kuklaus pragyvenimo dirbančių žmonių, jis yra lošikas ir turi tokią nuojautą, kad kurią nors dieną pasiseks ką nors užmušti ir (sigyti tiek pinigų, kiek jam reikia jų. Kasdien jis seka arklių lenktynes, o čia tadą prisėda palošti žirgyno. Iki šiol jo pasisekimas dar vis nebuvo geriausias pasauly, bet kas šešios ar septynios dienos jam vis pasiseka užgriebti kiek lenktynėse, ir tai palaiko jo dvasią.

Kaip ir daugumas žmonių, kurie visad būna perdaug užimti, kad galėtų dar ir padėkinti, Džimas turi gausiai ko pasakoti apie save.

Man labiausiai patinka jo pasakojimas apie tai, kaip jis Česteryje, Pensilvanijoje, 1918 m. per gripą vos nenumirė.

Aš susirgau, sakė jis. Kai rytą atsikėliau, jaučiausi labai silpnas, bet apsigulėu eiti į darbą. Kai moviausi kelnes, tai nudribau, bet atsikėliau. Kaiėjau į duris, tai vėl nudribau. Nežinojau, kas čia yra. Nebeveikia pastovėti. Buvo tokia tvarka:

jei dirbi vyriausybei ir nepasirodai darbe, tai jie atsiunčia ką nors pasiklausti, kas atsitiko. Bandžiau atsikelti, bet buvau per silpnas. Nusikrapščiau iki lovos ir nudribau jon. Kitą dieną atėjo gailestingoji sesuo ir paklausė:

— Kas atsitiko?

— Nežinau, — atsakiau. — Ryt ateisiu į darbą.

Ji apžiūrėjo mane ir pasakė, kad aš turiu eiti į ligoninę. Aš atsikėliau iš lovos ir pasakiau:

— Dabar aš eisiu į darbą.

Bet nudribau, tai gailestingoji sesuo padėjo man atsikelti ir pasakė:

— Na, bent nesikėl iš lovos.

Popiet užėjo šeimininkė ir tarė:

— Vaikeli tu mano, kaip laikaisi?

— Motin, sakau, — aš nežinau.

Buvo toks daktaras iš Smirnos, tai aš paprašiau:

— Motin, pasakyk daktarui, kad užėitų ir apžiūrėtų mane.

Kai tas iš Smirnos daktaras atėjo, tai valdinis daktaras ir gailestingoji sesuo jau buvo įspėję šeimininkę, kad man teks eiti į ligoninę, bet aš pasakiau tada:

— Tai leis tautiečiui apžiūrėti mane.

Tai tas graikas daktaras apžiūrėjo mane. Jis liepė man važiuoti į ligoninę. Taigi, jei aš jau ligonis, tai reikia važiuoti į ligoninę, bet aš pasakiau tada:

— Ne, aš būsiu ščia.

Jie išėjo, bet po valandos sugriuvo vidun sargyba einąs policininkas, valdinis daktaras, dar du policininkai ir gailestingoji sesuo, o ta tarė man:

— Kelkis.

— Ko gi man keltis? — tariau aš. — Aš dirbu vyriausybės žinioje.

— Mes žinom, tarė jie. — Mums įsakta. Mums reikia paimti tave į ligoninę.

— Ne, — tariau aš. — Aš noriu vėl eiti į darbą.

Bet atsikėliau, tik negalėjau paeiti. Taigi, jei aš jau ligonis, tai reikia važiuoti į ligoninę.

— Nugabenkit laivu mane į geriausią Filadelfijos ligoninę, — paprašiau.

— Filadelfijoj visos ligoninės perpildytos, — tarė daktaras. — Mes pasirūpinsim tavim.

Taigi policijos automobiliiu jie nugabeno mane į ligoninę. Bet kas gi ten ta ligoninė?

Tvaartas. Vienas didelis kambarys, vidury praėjimas, o abiejuose šonuose lovos. Paguldė mane lovon, ir aš pradėjau laukti. Tris dienas jie nedavė man nieko valgyti ir net vandens gerti. Tik grūstų ledų.

Vieną vakarą žiūriu — gailestingoji sesuo atneša valgyti, bet ką gi ji ten atneša? Žuvies uodegų. Gailestingoji sesuo pastatė lėkštę, o aš žiūriu į tas žuvis uodegas.

— Kas gi čia? — paklausiau.

— Maistas, atsakė gailestingoji sesuo.

— Maistas? — sakau. — Prašau nusinešti.

Pradėjau dairytis ir svarstyti.

— Kas čia per vieta? — klausiau save.

— Kam čia tos žuvis uodegos?

Buvo ten tokia tamsoka gailestingoji sesuo, iš išvaizdos, sakytum, graikė, tai aš kreipiausi į ją.

— Ar tu graikė? — paklausiau.

— Aš esu serbė, — tarė gailestingoji sesuo.

— Ši vieta nepatinka man, — pasakiau aš. — Ar jie čia nori nužudyti mus?

Ji pasakė man, kad ši vieta yra lyg ir pe reinamoji. Ščia visi didžiausi ligonys. Visos ligoninės perpildytos, ir visi miršta. Bet ši vieta blogiausia. Jei man jau reikia mirti, tai mirsiu namie, ne skerdykloje.

— Aš esu graikas, — tariau gailestingajai seseriai. — Aš noriu eiti namo. Šivaikar atnešk man drabužius, aš apsirengsiu ir eisiu namo.

— Gal dėl to neteksiu ir darbo, — tarė gailestingoji sesuo, — bet atneši tau drabužius. Ar tu manai, kad pajėgsi paeiti?

— Paeisiu, — tariau jai. — Prašau atnešti man drabužius.

Taigi naktį atnešė ji man drabužius ir padėjo apsirengti. Kai pabandžiau atsistoti, tai pradėjau griuvinėti, tai ji pagelbėjo man. Visi čia serga, bet jie suprato, ką aš darau.

— Džimai, — sakė jie. — Kur tu eini?

— Einu namo, — sakiau aš. — Jei man jau reikia mirti, tai aš mirsiu namie.

Bandžiau eiti, bet nugriuvau, ir sėrtė mergina pradėjo verkti.

— Pabandyk eiti, — sakė ji.

Ji nuėjo su manim iki durų. Prieš save nieko neveikiau — įžiūrėti, bet ji pastovėjo manim, kol aš įtraukiau truputį šviežio oro. Tada aš jau pradėjau matyti, bet ką aš mačiau?

(Bus daugiau)

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

DBLS-gos 8-sis metinis suvažiavimas prasidės šeštadienį, kovo 19 d., 11 val. ryto. Šeštadienio vakarą Lietuvos Klubas Valdyba rengia suvažiavimo dalyviams ir sveikams pobūvį. Šokiams gros orkestras. Sekmadienį, kovo 20 d., 9 val. ryto bus pamaldos Lietuvos Katalikų Bažnyčioje. Suvažiavimas tą dieną darba pradės 11 val. 30 min. ryto.

Iš provincijos atvažiuojantieji atstovai ir svečiai prašomi ko greičiau pranešti L. Namų administracijai, kam ir kada bus reikalinga nakvynė.

VIII-TO DBLS VISUOTINIO METINIO SUVAŽIAVIMO, IVYKSTANČIO 1955 m., kovo 19-20 DIENOMIS SIŪLOMA

DIENOTVARKĖ

Šeštadienis, kovo 19 d., 11 val. ryto Suvažiavimo atidarymas (M. Bajorinas).

1. Darbo prezidiumo rinkimai;
2. Komisijų ir nominatorių rinkimai;
3. Suvažiavimų tvarkos taisyklių projekto svarstymas ir priėmimas;
4. Sąjungos pirmininko pranešimas;
5. Centro Valdybos I-jo vicepirmininko pranešimas iš skyrių veiklos;

2-3 val. Pietūs.

3 val. — Lietuvos Namų B-vės Akcininkų susirinkimas.

6. Sąjungos išdėtininko pranešimas;
7. Revizijos Komisijos pranešimas;
8. Garbės Teismo pranešimas;
9. Klausimai ir diskusijos dėl pranešimų.

7.30 val. Bendra vakarienė;

8.30 val. Pobūvis.

Sekmadienį, kovo 20 d.

9 val. ryto Pamaldos Londono Lietuvių Bažnyčioje.

10.30 val.

10. DBLS Įstatų pakeitimas;
11. Pareiskimas Laisvės bylos reikalui;
12. Tarybos pirmininko pranešimas;

13. Rinkimai:

- a) Sąjungos pirmininko;
- b) Centro Valdybos;
- c) Tarybos;
- d) Revizijos Komisijos;
- e) Garbės Teismo;

1 val. Pietūs.

2 val.

14. Rinkimų rezultatų paskelbimas;
15. Einamieji reikalai;
16. Suvažiavimo uždarymas.

L.N.B-VĖS VALDYBOS PRANEŠIMAS APIE HEADLEY PARK

Š.m. kovo 4 d. buvo įmokėti visi pinigai, ir Headley Park buvo perduotas L. N.B-vės nuosavybėn. Vasarvietė atostogaujantiems bus atidaryta gegužės mėn. pabaigoje. Sąlygas paskelbsime kaip galima greičiau.

Headley Park perėmimas susitrukdė dėl dviejų priežasčių: 1) mes nesutikome išpirkti žemės mokesčių (350 sv.), kurio valdžios įstaigos reikalavo ir 2) vieno bal kono stogas buvo pavogtas, ir mes reikalavome kompensacijos iš pardavėjų. Abu punktus L.N.B-vė laimėjo.

Už Headley Park L.N.B-vė, įskaitant visas išlaidas, sumokėjo 3269 sv. 11 šil. ir 5 penus. Pinigų gi iki šiol tam reikalui yra surinkta 2733 sv. Tai reikšia, kad perkant trūko 536 svarų. Yra dar pasižadėjusių pirkti akcijas ir dar nenupirkusių. Prašome juos dabar tai padaryti. Taip pat kviečiame ir visus kitus, kurie dar nespėjo prie vasarvietės-prieglaudės pirkimo prisidėti, kaip galima greičiau, kad padaryti. Pinigus akcijoms pirkti reikišyti šiuo adresu: Lithuanian House Ltd, 1/2, Ladbroke Gardens, London, W.11.

Siunčiant pinigus, reikia aiškiai pažymėti savo pilną vardą ir pavardę, užsiėmimą ir adresą. Tos žinios yra reikalingos išrašant akcijas.

L.N.B-vės Valdyba

NORINCIŲ STUDIJUOTI DĖMESIUI

J.E. Vysk. V. Padolskui lankantis Madride lietuviškos radijo valandėlės reikalais, išsiųdant dvi stipendijas lietuviams vyrams, kurie nemokamai galėtų studijuoti Madrido Universitete. Studentai gyvena Santiago Apostolo Kolegijoje. Šitoje Kolegijoje gyvena visa eilė studentų, pagėlių iš bolševikų okupuotų kraštų. Stipendijos duodamos negražinamai iki studijų pabaigos, dėl to studentai gali būti studijas pradėdą.

Taipgi, jei atsirastų tinkamas kandidatas, galėtų gauti stipendiją studijuoti Šveicarijos Friburgo Universitete, kuriame studijas galima būtų pradėti nuo vasaros semestro.

Kadangi Madride studijuojant reiktų iš anksto išmokti ispanų kalbos, studijas galima būtų pradėti nuo vasaros pradžios. Šių stipendijų reikalais suinteresuoti vyrai prašomi kreiptis šiuo adresu: Rev. J. Kuzmickis, 21, Ann Place, Bradford 5.

CORBY

Nors buvo skelbta, kad šis DBLS skyrius vasario 20 rengia užgavėnių linksmavakari, tačiau tą dieną įvyko ir Nepriklausomybės šventės minėjimas. Kurį atidarė sk. p-kas A. Kukanaukas, pakvietęs tylos minutę pagerbti kritusius už laisvę savanorius ir taip pat minėjime esančius laisvės kovų dalyvius J. C. Vinskį ir M. Vereiką.

Šeštadienio mokyklos mokytojai Permieniet vadovaujant, meninė dalį atliko A. Kukanaukaitė, R. Permienaitė, A. Gervelis, A. Daukintaitė ir G. Kukanaukas, o B. Paulauskaitė padainavo ir pašoko solo. Tik oficialiai daliai pasibaigus, minėjimo dalyviai susirinko prie užgavėnių blynų.

Dalyvis

IŠVYKO STUDIJOMS

Dažnai skaitome žinias apie mūsų tautiečių išvykimą į Ameriką, Kanadą. Tačiau retas atsitikimas, kad kas nors iš Anglijos išvyktų į kontinentą.

Nesenai turėjome išimti: kelis metus gyvenusi Anglijoje dainininkė Janina Liustikaitė, išvyko Italijon. Išvykos tikslas — pasitobulinti dainos meną.

Būdamą Anglijoje, J. Liustikaitė yra aplankiusi beveik visas skaitlingesnes lietuvių kolonijas įvairiomis progomis koncertuodama, o pačiame Londone, kur ji paskutiniojo metu gyveno ir dirbo, yra viešiuose koncertuose dainavusi keliolika kartų.

J. Liustikaitė kilimo žemaitė. Gimusi ir augusi Tryškių miestelyje, o vėliau Papielėje. Lankė „Saulės“ gimnaziją Kaune ir nuo 1942 m. Šiaulių Muzikos Mokyklą. Pirmas jos viešas pasirodymas ir buvo Šiauliuose. Karo audros atbėksta Vokietijon, įstojo į Muensterio universiteto filosofijos fakultetą, tuo pačiu laiku lankė ir Muensterio konservatorių, kur buvo priimta į operos klasę. Vokietijoje tai pat turėjo keliolika viešų koncertų.

1947 m. atvyko į Angliją, kur teko pačiai užsidirbti duoną ligoninėje, o vėliau, persikėlus Londonan, siuvykloje. Dar Car diffe gyvendama, J. Liustikaitė susiranda gerą muzikos mokytoją ir tęsia studijas. Nenuleidžia ji rankų ir Londone, iš kuklaus uždario imdama privačias pamokas.

Apie savo susitikimą su Beniamino Gigli, J. Liustikaitė šitaip pasakoja: „Kai Londone lankėsi garsusis tenoras B. Gigli, nutariau su juo kaip nors susitikti, kad iš jo sužinojus nuomonę ir tikrą tiesą, kokia ji būtų. Mano laimei ar nelaimei — pasisekė. Tuo niekad nepamiršiu, kai stovėjau prie didžiosios budgnės. Jis man davė dar didesnį pasiryžimą.“

Nieką apie Gigli nežinodamas, rekomendaciją davė taip pat Vaclovas Nelhybel, Radio Free Europe muzikinis direktorius. Jis pats yra vienas geriausių jaunųjų čekų kompozitorių. Jo veikalus spausdina Eulenbargas. Pats ilgus metus buvo žinomo dirigento Ansermet asistentu ir įvairiuose šveicarijos universitetuose dėstytoju muzikologija. Savo rekomendacijoje šis muzikas pažymi, kad J. Liustikaitė reikią metų ar pusantų balso išlyginimui ir gilesnės studijos. Tuo tikslu mūsų dainininkė, gavusi Amerikoje gyvenančių privačių asmenų paramą, išvyko Italijon. Linkime išvykusiai dainininkei geriausios sėkmės užsibrėžtame darbe.

Aitvaras.

PADEKA

Lietuvos Nepriklausomybės Akto Signatarui Prof. Mykolui Biržiškai Sušelti Komitetas dėkoja visiems aukų rinkėjams ir aukotojams už gausų bei nuosirdų rėmimą rinkliavos triušio bei aukoms, skirtoms palengvinti gyvenimui ir sudaryti geresnias darbo sąlygas tam mūsų garbingam tautiečiui.

Komitetas ypač dėkoja: Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkui Ben. Babarskui už visokeriopą paramą aukų vaujų padaryti sėkmingesniui ir už sutikimą būti Komiteto garbės nariu; „Lietuvių Dienų“ leidėjui Antanui Skvirui ir jo bendradarbiams už teiktą didžiulę pagalbą išsiuntinėti atsaukimus bei visą spaudos darbo greitą ir gražų atlikimą; visiems tiems, kurie organizavo specialias grupes aukoms rinkti. Čia paminėtini ir universitetų bei kolegijų studentai, labai veikliai ėmusieji darbo vaujų paremti ir net savo pinigine auka prisidėję.

Viso surinkta aukų 4.717,63 dol., turėta išlaikyti 189,67 dol. Vasario 16 minėjimo iškilnių metu, kurios vyko 1955 m. vasario 13 d. Los Angeles Lietuvių Šv. Kazimiero parapijos salėje, Komitetas įteikė prof. Mykolui Biržiškai 4.527, 96 dol.

Revizijos Komisija patikrino visą Komiteto darbą. Jos nariai — teis. J. Pukūnas, K. Galūnas ir F. Masaitis — rado, kad viskas atlikta tvarkingai ir gerai.

Dabar Komitetas skelbia, kad savo darbą yra baigęs, ir kad Komiteto pasiūsti asmenims bei organizacijoms aukų lapai, kurie iki šiol nebuvo grąžinti, yra nustoje betkokios galios. Aukotojams yra pasiūsti padėkos laiški. Šie yra kartu ir aukos ga vimo pakvitavimai, nes nevisi laiškiškai galėjo paskelbti aukojusiųjų pavardes, dėl didelio jų skaičiaus, nors Komitetas ir norėjo savo pažadą tęsti.

Pagalau Komitetas labai dėkoja visiems lietuviškiems laiškaščiams, jų redaktoriams bei leidėjams, už Komitetui vis su vajaus metus nuosirdų ir gražų talkininkavimą.

Komitetas

NOTTINGHAMAS

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Viena didžiųjų Vidur. Anglijos lietuvių kolonija Nottinghame šiais metais rūpestingai pasirengė paminėti Nepriklausomybės sukaktį. Minėjimą surengė vietos DBLS skyriaus valdyba, į kurį supilaus apie du šimtai lietuvių. Netrukio ir ekskursijų iš kaimyninių skyrių: Buckminsterio, Corby ir kitur.

Valanda prieš minėjimą St. Patrick's bažnyčioje kun. J. Kuzmickis atlikė pamaldas už Tėvyne, pasakydamas ta proga kiekvienam lietuviui išdėmėti vertus šio dūžus.

Minėjimą atidarė jaunas, energingas ir žvalus skyriaus pirmininkas Matulaitis ir, pasveikinęs susirinkusius, perdavė pirmininkavimą apygardos pirmininkui Kudal.

Istorinę paskaitą skaitė DBLS pirm. M. Bajorinas. Paskaitininkas išsamiai apžvelgė mūsų praeitį, sugretinęs dabartinį įvykių ir tas priežastis, kurios nuolėmdavo mūsų tautos likimą.

Sventės proga žodžiu sveikino latvių atstovas, telegrama vietos estų organizacija.

Po minėjimo erdvioje mokyklos saleje įvyko bendras dalyvių pasilinksminimas. Minėjimo meno dalyje buvo suvaidintas J. Kiburo vieno veiksmo valdžios „Sveitimi Saligatviai“. Kūrinėlis trumpas, tačiau jo aktualios ir pats pastatymas inėš naujoviškumą, todėl apie jį teks pakalbėti atskirai.

Dalyvis

NOTTINGHAMO SAVISALPOS KASOS SKELBIMAS

Š.m. kovo 19 d., 6 val., Lillac Str. salėje šaukiamas metinis kasos narių susirinkimas. Nariams dalyvavimas būtinas.

Savišalpos Kasos V-ba.

MANCHESTERIS

ŠAUKIAMAS DBLS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Ryšių su DBLS ir Lietuvių Namų Akminės Bendrovės visuotiniu atstovų suvažiavimu Londone, š.m. kovo 13 d., sekmadienį, 4 val. p.p. Manchesterio Liet. Soc. Klube šaukiamas visuotinis narių susirinkimas. Visi Manchesterio DBLS skyriaus nariai būtina prašomi dalyvauti, o taip pat suinteresuoti Liet. Namų akcininkai.

DBLS Manchesterio skyr. valdyba

REIKIA RENESANSO SARGYBŲ DALINIUS

Kai prieš keletą metų amerikiečiams kio lio sumanytas pasitelkti benamius užsieniečius savo uždaviniams Europoje vykdyti, ar, gal būt, pragyvenimo šaltinių tiems benamiams suteikti, pirmiausia jie kreipėsi į tautinių bendruomenių komitetus, patiekdami darbo sąlygas ir būsimus uždavinius, prašydami duoti organizatorių bei geriausias darbo jėgas. Komitetai, samprotuodami, kad kariuomenės talkininkais reikia duoti karius, Labor Service organizatoriai rekomendavo patyrusius Lietuvos kariuomenės karininkus, kurie savo artimiausiais bendradarbiais rinkosi kolegias eks-karininkus, o pastarieji savo pagalbininkais — buvusius kariuomenės puskarininkus ar, bėdos atveju, buvusius policijos tarnautojus. Šie organizatoriai visus kitus asmenis, įstočiusius į organizuotą jamus dalinius, nežūrint kad jie būtų ir augstos inteligencijos, paliko nuosaly. Visi šie žmonės, kurių pradžioje buvo daug, surado pas amerikiečius darbą, šiltą pastogę, gerą maistą, aprangą ir atlyginimą, tik nesurado ko jiems iš tikrųjų reikėjo: išsivadavimo iš benamybės persekiojimo. Čia jų dvasinis stovis ne tik nepakilo, bet pakopo po pakopos slinko žemyn. Priežastys tam turėjo būti. Pirmiausia sargybų tarnybos darbas, kuris atrodo lengvas ir malonus, pakirėjo. Ar naktis, ar šventadienis, ar sekmadienis, atėjus nustatytai valandai — tarnyba. Normalaus poilsio nėra. Šventadienių nėra. Monotoniskumas visiškai. Vadovaujantis personalas amerikiečių reikalavimus vykdo su pertempimu drausmingumu, norėdamas darbdaviams parodyti savo klusnumą ir pareigumą, įsivokdamas priekabių, demonstruodamas savo galią, dažnai sudarydamas nervuotą stovį. Ilgainiui ta aplinka, kuri susidėda iš tarnybos, nenormalaus poilsio, priekabių ir pamokų, kurias dažnai nepatrauklia ir neįdomia forma praveda vadovaujantis personalas, darosi vis nepakeliamesnė. Šio pasekoje, liuoslaikių metu vis dažnėja kar čiamų lankymas ir draugystės su žemos moralės moterimis, didėja kortavimas ir visuotinis nervuotumas. Greit visiems paaiškėja, kad čia nereikalingi nei karininkai, nei puskarininkai, nei policijos tarnautojai. Tuojau paaiškėja, kad priekio postams čia reikalingi žmonės lakios orientacijos, moką anglų kalbą, greit gali pažinti laisvų manierų demokratišką amerikietį, sugebą suvokti mums svetimus amerikiečių kariuomenės tvarkos ir drausmės pagrindus, moką valdyti žmones kitokia galia, negu Lietuvos kariuomenės karininkai ir puskarininkai valdė.

Amerikiečių pasitikėjimas vadovaujančiu personalu sumažėjo, baidimo galia tapo apkarpyta, saulialavimas pristabdytas. Nežūrint to, blogai pakinktas žirgas iš pakinktų nebuvo paleistas, nors krovynis ir sumažintas. Su nutrintais pėdais gurguolės kolonoj jis tebesitumdavo iki šios dienos, trukdydamas kolonos slinkimą.

VOKIETIJA

VASARIO 16-SIOS IŠKILMĖS MEMMINGENE

Memmingeno lietuvių kolonija, viena iš gausiausių Vokietijoje, vadovaujama kun. A. Bungos, š.m. vasario 27 d. suruošė išpūdingą Lietuvos Nepriklausomybės 37-rių metų sukakties minėjimą. Ta proga buvo išleistas vokiškai pilnas Lietuvos tikinčiųjų laiško Šv. Tėvui tekstas, atneštas į Vakarus pogrindžio ryšininku. Anksčiau šio laiško svarbiausius metmenis buvo vokiškai išleidusi Tarptautinio Komiteto Krikščioniškai Kultūrai Ginti vokišką sekiją. Dabar šio laiško pilnas tekstas plačiai paskleistas tarp vokiečių visuomenės.

I pamaldas bažnyčioje susirinko apie 1.200 žmonių. Pontifikalines Mišias atlikė benediktinų vienuolyno viršininkas, Vitalis Maieris, o pamokslą pasakė monsin. Hacker iš Augsburgio, vienas iš geriausiųjų Bavarijos pamokslininkų. Prie išpūdingų pamaldų suorganizavimo daug prisidėjo Memmingeno vokiečių klebonas Liedel. Per pamaldas giedojo M. Budriūno vadovaujamas lietuvių choras.

Pats minėjimo aktas buvo suruoštas Pilies salėje, pačioje didžiausioje visame Memmingene. Žmonių, į jį susirinko apie tūkstantį, tarp jų buvo Bavarijos parlamento nariai, kunigakštis Foggeris ir Fickleris, burmistras Dr. Berndel, latvių ats. gen. Dankers, visa eilė pasižymėjusių dvasininkų ir šiaip pareigūnų. Iškilmes trumpu žodžiu atidarė Memmingeno kolonijos pirmininkas kun. A. Bunga. Režisieriaus Ipolito Tvirbuto pastatytuosį gyvuoju paveikslu buvo pavaizduotas Lietuvos kančios. Prie jų bendruomenės vadovas kun. A. Bunga pastebėjo, kad tai, kas vakar įvyko Lietuvoje, rytoj gali ištikti ir Vokietiją. Pagrindinę paskaitą skaitė i Memmingeną nuvykęs Inf. Tarybos valdytojas M. Gelžinis.

Minėję dalyje pasirodė M. Budriūno vadovaujamas iš 50 dainininkų sudarytas choras, padainavęs 8 dainas, iš jų viena vokiškai. Pastaruoju metu choras yra padaręs didelę pažangą. Iškilmėse dalyvavo visa eilė vokiečių spaudos atstovų ir fotografų.

VASARIO 16 DIENOS MINĖJIMAS BONNOJE

Kiekvienais metais Apylinkės Valdyba suruošia po visą Rhein'o kraštą išblaškytiems Bendruomenės nariams Vasario 16 Dienos Minėjimą. Ir šiais metais, nors siaučiant nepalankiam orui, nemažas tautiečių būrelis suvažiavo paminėti šią bran

gią dieną. Susirinkusiems majoras Černius paskaitė įdomią paskaitą, kurioje, gyvais anų dienų vaizdais nušviėti lietuvių kovą dėl Nepriklausomybės, laisvės laikotarpi. Tremties dienose ragino nepalūžti ir išlikti gerai, garbinais savo tautos vaikai.

Susirinkusius tautiečius sveikino latvių — Lietuvių Vienybės atstovas ir Pabaltiečių Studentų Atstovybės.

Po minėjimo bendruomenė išsirinko naują apylinkės valdybą.

J. P.

VASARIO 16 MINĖJIMAS DIEPHOLZE

Šiais metais Diepholze lietuviai didžiąją Vasario 16 šventę paminėjo vasario 20 d. iš Wehmeno atvykę dvasiškai: kat. kunigas Gircius ir evang. kun. Keleris 10 val. atlikė pamaldas. 17.45 val. buvo viešasis nuleidimas ir 18 val. iškilmingas minėjimas. Susirinkimą atidarė Bendr. pirmininkas Caplinskas. Lietuvius Inspektorius sveikino Dieph. apskrities Inspektorius Jorde, latvių ir ukrainiečių atstovai. Paskaitą skaitė VLB valdybos narys Stepas Vyktinas. Vargo mokyklos mokiniai, vadov. Gasnerienės išpildė meninę dalį.

HAMBURGO APYLINKĖJE

Siaurės Vokietijos lietuvių pasiekė liūdna žinia apie jų mylimo kapeliono, kun. V. sarkos, automobilio nelaimę. Jo vairuojama mašina, kelionėje į Vasario 16-tosios minėjimo pamaldas Spakenberge, pakėlė susidūrė su keleiviniu autobusu ir buvo sudaužyta. Kun. Sarkai suaužyta kairė ranka ir jis sunkiai sužalotas. Bergedorfo ligoninėje dėl jo vidinių sužalojimų padaryta komplikauta operacija. Jo sveikatos būklė dar yra sunki.

HANNOVERIO APYLINKĖJE

Vasario 16 d. Nepriklausomybės minėjimu: praversti iš Weinheimio atvyko Vok. Kr. V-bos bendradarbis J. Stanka. tis, kuris skaitė paskaitą „Nuo Mindaugo iki tremties“. Minėjimas praėjo įsimtoje dvasioje. Po minėjimo bendrai su svečiais pora valandų buvo praleista prie kavos puodelio.

Vasario 20 d. čia buvo išrinkta nauja vietos PLB Apyl. Valdyba: pirm. V. Sukys, iždin. A. Vegneris ir sekr. J. V. Šnaukas. Kontrolės k-ja palikta senoji: p-kas E. Radeckis ir nariai V. Kynas ir J. Gurskytė.

WEHNENO APYLINKĖJE

Wehmeno lietuvių stovykloje, kurioje dar ir šandien tebegyvena apie 360 lietuvių, šių metų Vasario Šešioliktoji buvo išpūdingai atšvėsta. Iškilmės prasidėjo 10 val. ryto stovyklos aikštėje, pakelant Lietuvos ir Žem. Saksonijos tautines vėliavas. Gausiai dalyvaujant stovyklos gyventojams, šiam momentui pritaikinta, nuosirdų ir jausmingą žodį tarė šios stovyklos buvęs ilgametis bendruomenės pirmininkas p. Vl. Narbutas.

Po vėliavos pakėlimo stovyklos katalikų bažnyčioje iškilmingas mišias už kenčiančią Lietuvą atlikė ir šventieji prikalnė gražų pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. Petras Gircius. Tuo pat metu evangelikų bažnyčioje už pavergtą Lietuvą meldėsi ir žodį tarė šios stovyklos evangelikų kunigas senjoras Adolfas Keleris.

17 val. prasidėjo iškilmingas Vasario 16-os minėjimas. Gausiai dalyvaujant vokiečių augstiejiems pareigūnams ir gerbiams netoli esančios britų oro bazės viešioms — anglėms, kurios jau ne kartą savo gerą širdį parodė stovykloje vargantiesiems, iškilnių atdarymo žodį tarė dabartinis bendruomenės pirmininkas p. Povilas Kazirskis, pakviesdamas Krašto Valdybos narį žurnalistą p. Stepą Vyktiną minėjimo paskaitai.

Po Krašto Valdybos nario ka'bos kelias šiltais žodžiais ir gyventojus kreipėsi stovyklos komendantas p. T. Breuer, palinkėdamas susirinkusiems visos lietuvių tautos troškimų išpildymo.

Minėję minėjimo dalyvė, vadovaujant vargo mokyklos mokytojai p. Janinai At'e nei, mokiniai gražiai pašoko keletą tautinių šokių, padėklamavo eilėraščių, o mažas, bet drausmingas ir susiklausęs mišrus mokyklos choras padainavo lietuviškų dainų. Po mokyklos pasirodymo buvo suvaidintas tos stovyklos gyventojų Adolfo Daukanto scenos vaizdelis „Girios Paukščiai“.

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

Lankėsi vokiečių moksleiviai

Gimnazijos VIII klasės mokinių paviešti, gimnazijoje lankėsi Weinheimio vokiečių gimnazijos „Unterprima“ mokiniai ir mokinės, viso apie 20 mokinių.

Arbatėlės metu juos pasveikino vyr. gimn. mokyk. S. Antanaitis, savo vedamosios klasės ir direktoriaus vardu. Pasveikimo žodį tarė ir VIII-ios klasės seniūnas Jonutis.

Pobūvis praėjo geroje ir linksmoje nuotaikoje. Pabaigoje vokiečių mokinių senūs tarė padėkos žodžius ir išreiškė savo pasitenkinimą pobūviu. Abiejų tautų jaunimo bendravimas dalyviams paliko gražių išpūdžių.

Iš evangelikų jaunimo veiklos

Evangelikai mokiniai vasario 16 d. dalyvavo iškilmingose pamaldose, kurias laikė kun. Šimukėnas, o giedojo mokinių evangelikų choras, vadovaujamas mokinės Ingės Goduaitės.

Mokiniai evangelikai savaitgalį laukia garbingų svečių: senj. kun. Kelerio ir LWF Wiesbadeno svečio, pastoriaus Bick. Svečiams suteikti ruošama tam tikra programa, o sekmadienį bus laikomos pamaldos.

Iš skautų veiklos

Gimnazijos oro skautai gimnazijos rūsyje išsirengė būklai, kuriame uoliai modeliuoja lėktuvus ir atlieka kitus darbus. Būklas, dejas, nekūrenamas, skurdus ir be dienos šviesos.

Vienai skautų skilčiai vasarą numotoma kelionė į Angliją, kur ji kviečiama i Baden Powell'o Gidfield Parke rengiamą skautų stovyklą. Išalkymas nemokamas, o kelionei numatoma šiek tiek paramos iš vokiečių skautų sąjungos, nors ji nebus pakankama.

(Nukeita i psl. 4)

JEI EISI KADA PRO MIUNCHENO VALSTYBINĖ BIBLIOTEKA

BOMBARDUOJA BALIONELIAIS

VĖL TOKSTANČIAI

„JAUNŲ SAVANORIŲ“ I SIBIRA

Liudviko gatvė Miunchene yra žinoma kaip įstaigų gatvė. Iš kitų gatvių ji išsiskiria savo tiesumu, platumu ir masyvais, bet be jokių „išraiščių“ pastatais, kurie praeivį dažniausiai išaukšia nuobodulio ar net nusivylimą jausmą.

Šita pilku šaltumu dvelkiančią gatvę mindė ne vieno lietuvių kojos. Vieni mūsų tautiečiai neryžtingai, o nesąžiningai traukdavo Liudviko gatvę į JAV-bių konsulatą išgirsti ten lemtingą sprendimą emigracijos reikalu, — kiti jaunatviški užsiedimui spausdavo seną Maksimiliano universitetą, kuriame naujausių žinių sėmėsi ir tebesisemia įvairių fakultetų ir dar įvairesnių tautybių studentai.

Maksimiliano universitetas ir bus pati žymiausia Liudviko gatvės įstaiga. Kiek atokiau nuo jo, parko medžių ir krūmokščių apsupty, stovi Meno Akademija, o priešingoj pusėj — Liudviko bažnyčia ir valstybinė biblioteka, prie kurios mės kaip tik ir norime kiek ilgiau sustoti.

Bavarijos Valstybinės Bibliotekos pastatą galima nesunkiai atpažinti iš plačių dvipusinių laiptų, kurie, atrodo, be ilgo svarstymo buvo kukliai pridėti prie fasadinės namo sienos. Jais užlipęs ir pašūkęs į katalogų skyrių, lietuvis, be abejojimo, tuoj ieškoti lituanistinės medžiagos.

Ilgai įsivertinti jam nereikės: greit užfiksuoja gausybę veikalų, išleistų 20-tame, 19-tame ir net 18-tame šimtmečiuose. Juos atitinkamai bus vienomis daugiau, kitiems mažiau pažįstami ar girdėti. Be T. Narbuto, A. Naruševičiaus, J. Lelevelio, M. Stankevičiaus, J. Basanavičiaus, Vydyūno, K. Jančiaus raštų, galės dar besidomintis pasiskaityti, ką rašė apie Lietuvą, jos istoriją, kraštą, žmones ir kultūrą A.W. Koialowicz, E. Eichwald, B. Volovic, B. Ratsch, I. Brennsch, R. Loebell, A. Kantze, A. Brosow, L. Nast, L. Lauterbach, E. Roemer, Th. Preuss ir daugybė kitų. Kas bent mintimis apmes tų visų knygų turinį, tas tikrai labai nustebės, jog vien Bavarijos Valstybinėje Bibliotekoje yra sukrata daug mums lietuviams vertingos medžiagos apie mūsų Tėvynę, kuri, tremties metais daugėjant, ima kažkaip nykti iš mūsų kasdieninės mąstysenos.

Jeigu kas pirmosiomis mėnesio dienomis eitų pro šią biblioteką ir nepatingėtų ilgais, siaurais laiptais užlipti į josios patalpos, kur yra naujai įrengtos šviesos, gražios patalpos taip vad. Rytų Europos Rinkiniui (Osteuropa — Sammlung), tas galėtų ten rasti ir naujesnių lietuviškų knygų, išleistų tremtyje, o vieną kitą ir iš Tarybų Lietuvos.

Rytų Europos Rinkinyje išaugo iš Slavų Rinkinio (Slavische Sammlung), kuris, nors ir turėjo didelių skaičių vertingų veikalų, tačiau buvo kiek apibėtas, nes nebuvo, kas juo daugiau rūpintųsi. Tik paskutiniiais metais, keliems tarnautojams atsidėjus sistemingam Slavų Rinkinio tvarkymui, galėjo jis būti ne tik praturtintas naujais leidiniais bei pritraukti didesnių skaitytojų skaičių, bet dar ir prapleistas į Rytų Europos Rinkinį, kuriame ir Pabaltijis turi savo vietą.

Susitikęs su minėto rinkinio slaviškos referentų Dr. Mach, šių eilučių autorių pastatė jam keletą klausimų: — Pone Daktare, leiskite paklausti, kiek knygų turi Rytų Europos rinkinys? Slaviškas Rinkinys turi 80.000 tomybų bei žurnalų. Šiuo metu man būtų sunku pasakyti tikslių Rytų Europos Rinkinio tomybų skaičių. Apytikris būtų 90.000-100.000.

— Kiekviena valstybinė biblioteka Vokietijoje, jei neklystu, turi savo atskirą sritį rinkinių atžvilgiu. Kokia sritis yra tekusi šiai bibliotekai? — Bavarijos Valstybinė Biblioteka rūpinasi Vokietijos Tyrinėjimo Draugijos (Deutsche Forschungsgemeinschaft) pavedimu slavų ir baltų filologija. Renkama tik mokslinė medžiaga. Kiekvieno mėnesio 1-10 dienomis rengiama naujai išgity knygų parodėlė, o kas 3 mėn. išstatome turimus senus veikalus. Netolimoj ateity esame numatę tokią parodėlę skirti baltų leidiniams.

— Kokioje būklėje yra lituanistinė literatūra? — Mes norime užmegsti tiesioginį ryšį su tais kraštais, kurių filologiniais leidiniais mes domimės. Prieš kiek laiko nebuvo galima gauti pagedaujančios literatūros iš Sovietų Sąjungos. Bet dabar padėtis pasikeitė, galima užsisakyti knygų, žurnalų, ir laikraščių.

Su Kaunu sueiti į tiesioginį sąlytį nepavyko. Esame ten rašę, bet nesulaukėme jokio atsakymo. Tada kreipėmės į Maskvą su pagedavimu gauti kaikiurių, lietuviškų veikalų. Šis kelias pasirodė esąs teisingas: nusiuosė Maskvą užsakyk, knygos atėjo tiesiai iš Lietuvos. Taip, pavyzdžiui, esame gavę žemaitės raštų rusiškąjį vertimą.

Stengiamės įsigyti ir tremty išeinančius veikalus, kurie įeina į minėtą mūsų dėmesio sritį. Tam tikslui imame VLIKo leidžiamą „Knygų Lentyną“. Vienas Jūs tautietis, Muencheno universiteto studentas, mums suteikia pagalbą knygų atrankoje. Esame užsisakę „Lietuvių Enciklopediją“. Tikimės, jog ateity mūsų lituanistikos rinkinys praturtės.

Padėkojęs simpatiškam Dr. Mach už suteiktas žinias ir už malonų jo dėmesį lietuviškiems raštams, ilgai dar sėdėjęs bibliotekoje, vartydamas katalogus ir vis įsivertindamas veikalų apie Lietuvą. Mano džiaugsmui, jų nestigė: Užvertę apdulkėjusias knygas, vėlaidė susimąsčiau. Į vieną klausimą įsivertindamas atsakymo: kaip paskatinti mūsų studijuojantį jaunimą daugiau domėtis lietuviškais temomis? J. Medaitis (ELI)

Laisvosios Europos radijas vėl pasiuntė balionais iš Vokietijos į Lenkiją daugybę antikomunistinių leidinių. Ši kartą buvo pasiųsti buv. žymaus lenkų saugumo pareigūno J. Swiatlo pasisakymai apie dabertinį lenkų režimą, atidengiant visus jo užkulius. Amerikos veteranų lenkų leģiono buv. vad. G.L. Mark lankėsi Pakistane, susipažindamas su pabėgėlių problemomis. Markas vadovauja „Karo žygio už taiką“ lenkų skyriui ir dalyvauja demokratų veikime. Amerikos lenkų spauda praneša, kad visa eilė Amerikos lenkų kongreso narių buvo išrinkti į vadovaujančias vietas. Antoni N. Sadlak, respublikonas iš Connecticut, atstovauja respublikonų partijai „Ways and Means“ komitete. Thomas S. Gordon iš Čikagos ir Clement J. Zablocki iš Milwaukee, abu demokratai, bei Edmund P. Radwan, respublikonas iš Buffalo, buvo išrinkti į atstovų rūmų užsienio reikalų komitetą. Mr. Gordon yra šio komiteto vicepirmininkas. Lenkų Londone leidžiamas dienraštis „Dziennik Polski ir Dziennik Zolnierz“ š.m. sausio 26 d. numeryje paskelbė platesnį komentarą, kaip vokiečiai nacių laikais derėjosi su Sovietais dėl perleidimo vieni kitiems Lenkijos ir Lietuvos teritorijų. Paskiausiai metu Londone išleistas vokiečių užsienio politikos dokumentų rinkinio serijos D. VIII tomas, kuriame šios derybos ir mainai plačiau paaiškinami. Vokiečių „Volksbote“, rašydamas apie lenkų-sovietų sienas ir jų nepastovumą, be kita ko, pastebi, kad dar 1946 m. gen. Andersas pareiškė, jog Ode-ri-Neisės sienos revizija galinti būti tik tada, jei lenkai atgaity savo rytines sienas su Vilniumi ir Lvivu. Nors galutinai vokiečių sienas turės apspresiti būsimoji taikos konferencija, tačiau jau ir dabar būtų galima imtis kai kurių reikalingų pasitarimų žygių. Laikraštis, aprašęs lenkų sienų istoriją laiko būvyje, gale pastebi, kad jei kada nors Rusija pasitrauktų iš dabartinių okupuotų sričių, kurios juk nėra rusiškos, bet lietuvių, gudu arba ukrainiečių, tai jiems turi būti pripažinta teisė patams apspresiti savo likimą.

Vokietijoje veikia visa eilė institutų, skirtų Rytų problemoms tyrinėti. Tiesiogine veikla Rytų istorijai tirti institutas buvo sukvietęs visų vokiečių Rytų institutus į koordinacinį posėdį, per kurį buvo aptarti ateities darbo planai ir tiksliai pasiskirstyta darbo apimtims. Į pasitarimą savo atstovus buvo atsiuntę Vokietijoje Draugija Rytų Europai tirti iš Stuttgarto, Herderio institutas iš Marburgo, Rytų Europos istorijai ir kratšotyrai tirti iš Tübingeno, Rytų Europos institutas iš Berlino, Rytų Europos ir pietryčių Europos institutai iš Muencheno.

Sovietų TASS Agentūra praneša, kad neseniai įvykusiame jaunimo suvažiavime Maskvoje, žemės ūkio darbams i Sibirą vykty savanoriškai įsipareigojo 400.000 „jaunų patrijų“ iš įvairių broliškų Sovietų Sąjungos Respublikų. Vakarų Vokietijos laikraštis „Die Zeit“ pastebi, kad tiksliai šitų „savanorių“, kurie dabar jau ruošiasi tai kelionei i Sibirą, yra Lietuvos, Latvijos ir Estijos jaunimas. Baltų emigrantų grupės Stocholme nustatė, kad ir šiuo atveju, kaip ir anksčiau įvyksiais panašiais įsipareigojimais „savanoriškai keliauti darbams i Sibirą“, tėra tai tik gerai užmąsktos naujas prievartos tremimas. Kai kuriose latvių kaimuose esą tie „savanoriai“ sukelę net atvirą pasipriešinimą.

„Latvija“ skelbia iš Stocholmo žinią, kad Sovietai pabaltiečiams žvejams suteikė daugiau laisvės judėti Baltijos jūroje, siekdami žvejus tuo būdu paskatinti sugauti ir pristatyti daugiau žuvis. „Latvija“ rašo, kad Tautinė Liuteronų Taryba JAV aštriai kritikuoja JAV įstaigas už tai, kad jos visokiomis klūtėmis sunkina imigraciją. Iš 214.000 galinčių imigruoti asmenų pagal veikiantį įstatymą iki šiol tegalėję atvykti i Ameriką vos apie 13.000. Visdėlto esą duomenų, kad padėtis gerėjanti.

VASAROS BELAUKIANT

Jeigu kas nors pabandytų šiuo metu anglų vasarvietėse gauti įmanomą kambarį vasaros atostogoms, patirtų, kad daug kur nebėra vietos. Žmonės šitame krašte vasaros atostogoms pradeda ruoštis iš anksto — tuoj Kalėdų šventėms pasibaigus. Išvykti bent savaitę iš miestų stengiasi kiekvienas, kas tik gali. Jie tai daro ne vien dėl mados, bet ir dėl reikalo. Visų pirma žmonės skuba kiek galėdami pasinaudoti šioj saloj taip šykščiai pasirodanti saulės spindulių ir šviežio pajūrio oru. Tuo būdu jie bent iš dalies atgalina fabriko kvapų ir dulkių priklausomus plaučius ir sustiprina per žiemą nusilpusį organizmą. Iš kitos pusės sugrūstas miestų gyvenimas ir užjanti fabriko monotonią taip „įsiėda“ i žmonių nervus, kad nori bent savaitę pabėgti iš kasdieniškos aplinkumos, užmiršti fabrikus, įstaigas bei namus ir pagyventi visiškai be jokių rūpesčių. Visa tai rodo, kad žmonės i atostogas žiūri ne tik kaip i pramogą, bet kartu kaip i vienintelę progą kūno ir dvasios lygsvarai atgauti.

Nesijaučių autoritetingas nprodyti, kas ir kaip šį darbą turi organizuoti. Bet man atrodo, kad jo pagrindas neabejotinai remiasi i Lietuvių S-gos, Skautų vadovybės ir Lietuvių Namų B-vės trikampį. Ir jau dabar, vasaros belaukiant, turėtų būti kiekvieno paskirai ir visų bendrai susidarytas planas, kad būtų galima įmanomai geriau atostogomis pasinaudoti.

J. L.

SKAUTISKUOJU KELIU

Vasaros stovykla.

Šių metų vasaros skautų-čių i Lietuviško jaunimo stovykla prasidės liepos mėn. 30 d. ir baigsis rugpjūčio 7 ar 8 d. Paskutinis skautiškas lauzas rugpjūčio 7 d. (Sekmadienis). Stovyklaujama naujai nu pirkoje lietuvių Vasarvietėje.

Naujas „Budėkime“ Nr.

Velykinis „Budėkime“ Nr., pasiekęs savo skaitytojų balandžio mėn. pradžioje. Ta pačia proga laikraščio administratorius pskn. B. Zinkevičius (55 Regent Str. Derby), prašo dar neatsiskačiusius už praeitą Nr., paskubėti atsiskaityti.

Sktn. K. Vaitkevičius

GAUTAS PABALTJO VALSTYBIŲ ŽEMELAPIS

Gražiai išleistas Pab. v-bių žemėlapis — 16 šl.

Knygos: Radzevičiūtė — ŽEMELE ŠVENTOJI 8 šl.

Suoga — KAS BUS KAS NEBUS, BET ŽEMAITIS NEPAZŪS — 12 šl.

P. Andriūsis — TIPELIS — 21 šl.

KON-TIKI (virš 400 psl.) 17.6 šl.

Kun. Dr. Bartkus — PAZVELKIME I MARIJĄ — 18 šl.

Rašyti: D. Daunoraitė, 49, Thornton Av. London W.4.

AUGSTAS KRAUJO SPAUDIMAS — NEBEPVOJINGAS

Iš Vakarų Vokietijos išemigravęs ir dabar N. Zelandijoje gyvenantis Prof. Dr. F. H. Schmier'is po ilgų tyrimų išrado naują vaistą augstam kraujui spaudimui sumažinti. Tas vaistas, vadinamas „Pentolinium“, N. Zelandijoje esąs galutinai ištyrtas ir išmėgintas, ir pradėta jo masinė gamyba. Europoje tuo tarpu jis dar rinkoje negaunamas, bet tikimasi, kad netrukus parduos jį ir Europos vaistinės. Skelbiama, kad pavartojus šį vaistą pacientams, turintiems ir labai augstą kraujo spaudimą, šis spaudimas sumažinamas trumpiausiu laiku.

Roma. Vatikano radijas pranešauja anglikonų bažnyčios skilimą. Reikšminga nuomonė, kad vadinamoji augstoji bažnyčia greičiausia grįš prie Romos, o žemėji rasieneš presbiterionizmo link. Manoma, kad šiaip ar taip, anglikonų bažnyčia pergyvena tam tikrą krizę. Įrodinėjama, kad daugelį anglikonų bažnyčių trūksta maldininkų, ir jos yra tuščios. Dalį jų nupirko Romos katalikai. Krizės ženklai esą galima alikyti ir anglikonų dvasininkų trūkumą. Ju iš viso esą 14.000, o parapijų — 20.000. Katalikai ei turi 7.000 kunigų 2.000-čiams parapijų, tai yra, palygūnus, penkis kart daugiau.

Kasabalanka. Maroko teroristai nužudė vieną prancūzų ir sužėdė 11 žmonių. Mėtomos bombos net i policijos būstines.

Bona. Vak. Vokietijos ūkio ministeris Erhardas pareiškė, kad laisvosios Vokietijos kariuomenės apginklavimas per tris metus pareikalaus 2.000 milijonų svarų.

Londonas. Generalas Templer paskirtas vadovauti kovai su Mau Mau teroristais Afrikoje. Tikimasi, kad jis padarys galą neramumams toje srityje.

Viena. Visoje Vak. Europoje siaučianti sunkaus gripo epidemija apėmė i Austriją. Ten greitomis statomos pagalbinės laikinos ligoninės. Vien žemutinėj Austrijoj serga 3.000 žmonių.

PRAGYVENIMO STANDARTAS VOKIETIJOJE

Vokiečių spauda skelbia, kad gyvenimo standartas Vakarų Vokietijoje yra nukritęs žemyn ir esąs dar daug žemesnis negu buvęs prieš karą — 1938 metais. Pragyvenimo kaštai pašoko 80-100 proc., o tūnautojų ir darbininkų atlyginimai pakilo tik 30-35 proc. Sąryšyje su Vokietijos apginklavimu, kai kurie laikraščiai spėlioja, kad gyvenimo standartas nukrisia dar 12 proc. žemyn. „Welt am Sonnabend“ skelbia, kad Vakarų Vokietijoje vidutinis vyriskos lyties tarnautojo mėnesinis brutto atlyginimas yra 435 DM., o moterų — tarnautojų brutto atlyginimas tikiai 279,38 DM. per mėnesį. Tikiai 7 proc. tarnautojų gauna atlyginimus, didesnius kaip

800 DM. per mėnesį; 15,5 proc. — žemiau 300 DM., 41,5 proc. — tarp 300 ir 495 DM., ir 20 proc. — 600-800 DM. Sulaukusieji 65 mt. amžiaus vokiečiai tarnautojai gauna pensiją, kurios sulaukti visi bijo, nes ji vidutiniškai tėra tik apie 100 DM. per mėnesį. Žodžiu, vokiečiai skundžiasi.

Ką gi dar turi sakyti čia gyvenantieji mūsų tremtiniai, kuriems nepavyksta niekur gauti darbo yra priversti su šeimos gyventi iš kuklios bedarbio pašalpos, kuri, pagal šeimos asmenų skaičių svyruoja vidutiniškai tarp 90 ir 120-150 DM. Šita bedarbio pašalpa tačiau turi teisę gauti tik tie „laimingieji“, kurie skaitomi pajėgiais dirbti vienokį ar kitokį darbą. Visi kiti, ligotieji, seneliai, arba moterys našlės su mažais vaikais, turi gyventi iš dar kuklesnės „Fuersorge“ pašalpos. Visų produktų kainoms pakilus, jos teuztenka tik gyvybei palaikyti. J'e yra dėkingi Vokiečių Vyriausybei ir už tą kuklią pašalpą, nes ir vokiečių tautbės tos pačios kategorijos žmonės gauna tokias pat pašalpas, nors šioms, pastariesiems, yra vis dėlto lengviau išsiversti, nes jie gyvena saviškių tarpe, savo laisvoje tėvynėje, dažnai savo nuosavyose namuose, arba bent gerai įrengtame bute. Nestebėtina todėl, kad mūsų tremtinių akys Vokietijoje nukreiptos i užjuriuose isikūrusius brolius, nes tik iš jų jie gali tikėtis sulaukti tokios ar kitokios materialinės paramos arba bent šilto paguodos žodžio. Bedarbiai tremtiniai nusipirkti koki nors reikalingiausią daiktą čia nepajėgia. Vidutiniška vyrška eilutė atsielna 150-200 DM., pusbačiai — 33-40 DM., viršutiniai marškiniai 15-30 DM., vyr. trumpos kojinės 2,50-3,5 DM., o maistas taip pat labai pabrangęs. Nenuostabai tad, kad šandien, po 10-15 tremties metų, praleistų Vokietijoje, mūsų nedarbančiųjų tremtinių jau iš tolo pamat's gatvėje juos atskirsi nuo vokiečių, iš jų dėvimų skarmalų, o ir tie, daugumoje, tai tik dėka BALF'o dengia jų suvargusį kūną.

Lietuvių

KLUBAS

1, LADBROKE GARDENS, LONDON, W.11

DBLS suvažiavimo proga, kovo 19 d. rengiamas

SŲKIŲ VAKARAS

gros džiazas. Programa. Bufetas su užkandžiais. Pradžia 8 val. vakaro.

Kiekviena šeštadienį klubo patalpose

TELEVIZIJOS VAKARAS

Baras. Šilti ir šalti užkandžiai, kava.

Naujas rinkinys lietuviškų plokštelii.